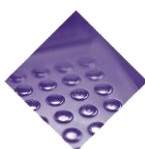

Vtlb-rapport

Berekening van het vtlb bij toepassing van de Wet
schuldsanering natuurlijke personen

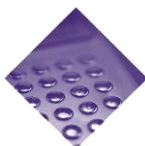
Werkgroep Rekenmethode vtlb van Recofa

Versie januari 2018

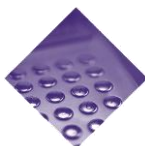

Inhoudsopgave

1	Algemeen	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Onderhoud van de methode	5
1.3	Landelijke Richtlijnen voor schuldsaneringen	6
1.4	Basisbeginselen	7
1.5	Opbouw van het rapport	7
1.6	Wijzigingen ten opzichte van de vorige versie	8
1.7	Herberekening	9
1.8	Het rekenprogramma: Vtlb-calculator en plug-in	9
2	De berekening van het vrij te laten bedrag en de afloscapaciteit	10
3	STAP 1 – De beslagvrije voet volgens art. 475d Rv (incl. woon- en zorgpremiekosten en de ophoging in verband met het (fictief) kindgebonden budget.	11
3.1	De verschillende Participatienormen	11
3.1.1	Artikel 475d lid 1 sub a Rv – Echtgenoten/geregistreeerde partners	11
3.1.2	Artikel 475d lid 1 sub b Rv – Alleenstaanden; ook van toepassing bij Alleenstaande ouder(s)	12
3.1.3	Artikel 475d lid 1 sub c Rv – Schuldenaren met de PGL en ouder	13
3.1.4	Artikel 475d lid 2 Rv – Schuldenaren jonger dan 21 jaar	13
3.1.5	Artikel 475d lid 3 Rv – Verblijf in Inrichting	13
3.2	Verhoging beslagvrije voet voor zorgpremiekosten	14
3.3	Verhoging beslagvrije voet voor woonkosten	15
3.3.1	Vaststelling woonkosten voor schuldenaar	15
3.3.2	Huurtoeslag en verhoging in verband met woonkosten	16
3.3.3	Correctie woonlasten niet gecorrigeerd door 475d Rv	16
3.3.4	Inkomen partner niet bekend	17
3.3.5	Negatieve correctie als de woonlasten lager zijn dan de normhuur	17
3.3.6	Servicekosten	18
3.3.7	All-in huur	18
3.3.8	Eigen woning	18
3.4	Verhoging in verband met het (fictief) kindgebonden budget	20
3.5	Artikel 475d lid 5 Rv – Aftrek van inkomsten partner	21
4	STAP 2 – Reserverings-en arbeidstoeslag en correctie voor Eigen Risico Zorgverzekering	22
4.1	Reserveringstoeslag: 5% van de Participatienorm	22
4.2	Arbeidstoeslag: 5% van de Participatienorm	23
4.3	Correctie voor eigen risico ziektekostenverzekering	24
5	STAP 3 - Kosten waarvoor gecorrigeerd kan worden door de Rechter-Commissaris	25
5.1	Gemeente- en waterschapsbelasting	25
5.2	Ziektekosten	26
5.2.1	Voorliggende voorzieningen	26

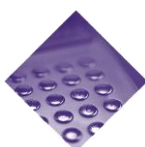
5.2.2	Correcties	27
5.2.3	Eigen bijdrage WMO	27
5.3	Kosten auto en vervoer	27
5.3.1	Auto is een boedelbestanddeel	27
5.3.2	Medische noodzaak	27
5.3.3	Noodzakelijk voor inkomensverwerving	28
5.3.4	De reiskosten	28
5.3.5	Auto van de zaak	29
5.4	Studiekosten van kinderen van de schuldenaar	30
5.5	Kosten kinderopvang	32
5.6	Alimentatie, co-ouderschap en omgangsregeling	32
5.6.1	Door de schuldenaar te betalen kinderalimentatie	32
5.6.2	Door de schuldenaar te betalen partneralimentatie	32
5.6.3	Co-ouderschap en omgangsregeling	33
5.7	Correctie voor kosten budgetbeheer, budgetbegeleiding en beschermingsbewind	33
5.8	Overige correcties	33
5.9	Geen correcties	34
6	Inkomsten	35
6.1	Inkomsten die wel als inkomen worden aangemerkt	35
6.1.1	Inkomsten in verband met meerderjarige inwoners	36
6.1.2	Verdeling heffingskortingen	38
6.1.3	Belastingaftrek specifieke ziektekosten/Tegemoetkoming Specifieke Ziektekosten (TSZ)	38
6.1.4	Tegemoetkoming arbeidsongeschikten en individuele inkomenstoeslag	38
6.2	Inkomsten die niet als inkomen worden aangemerkt	39
6.2.1	Nabestaanden- en wezenuitkering	40
6.2.2	Kinderbijslag	40
6.2.3	Bijzondere bijstand	40
6.2.4	Studiefinanciering voor schuldenaar en/of partner	40
6.2.5	Uitkeringen op grond van Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	41
6.2.6	Kindgebonden budget (KGB)	41
6.2.7	Zorgtoeslag	41
6.2.8	Inkomsten uit overwerk	41
6.2.9	Vakantiegeld en vakantiebonnen	41
6.2.10	Pleegkindvergoeding	44
6.2.11	Persoonsgebonden budget (PGB)	44
7	Overheveling	45
	Bijlage 1 – De werking van de vtlb-calculator	46
	Bijlage 2 – De normbedragen	49

Colofon

Dit rapport is een uitgave van de Werkgroep Rekenmethode. Deze werkgroep is onderdeel van Recofa, het landelijk overlegorgaan van rechters-commissarissen in faillissementen.

Niets uit dit rapport mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming op internet worden geplaatst. Toestemming kan worden gevraagd bij de secretaris van de Werkgroep Rekenmethode, Pauline de Wit-van Schie, via e-mailadres pvanschie@bureauwsnp.nl.

1. Algemeen

1.1 Inleiding

De Werkgroep Rekenmethode vtlb van Recofa (het landelijk overlegorgaan van rechters-commissarissen in faillissementen) is eind 2000 voor het eerst samengekomen. Taak van deze werkgroep was het ontwerpen van een uniforme rekenmethode voor de berekening van het vrij te laten bedrag (vtlb) in wettelijke schuldsaneringen, welke aansluit bij de NVVK (Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet)-methode.

Wanneer een persoon wordt toegelaten tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp), valt in principe al het inkomen boven de beslagvrije voet in de boedel (artikel 295 Faillissementswet). De leden twee en drie van dit artikel bepalen dat de schuldenaar van zijn inkomsten de beslagvrije voet mag behouden, evenals een door de rechter-commissaris vastgesteld nominaal bedrag.

Dit betekent dat al het inkomen in de boedel valt op enkele, in het rapport genoemde, uitzonderingen na. Ook inkomensbestanddelen waarvoor een zo genoemd beslagverbod geldt, vallen in de boedel. Het is dus niet zo dat die inkomsten bovenop het berekende vtlb door de schuldenaar mogen worden behouden; die inkomsten worden geacht deel uit te maken van het inkomen waarvan alleen het vtlb behouden mag worden. Of dit nominale bedrag werd vastgesteld en zo ja, hoe hoog, werd overgelaten aan het beleid van de rechter-commissaris. Dit hield in dat de berekening van het vtlb per rechtbank kon verschillen met rechtsongelijkheid, onduidelijkheid bij betrokken instanties (schuldhulpverleners, bewindvoerders, etc.) en tijdrovende berekeningen als gevolg. Om hier meer eenheid in te brengen is de Werkgroep Rekenmethode samengesteld. De rekenmethode zoals beschreven in dit rapport wordt gevolgd door alle rechtbanken en instellingen die lid zijn van de NVVK.

Voor de berekening van het vtlb is software ontwikkeld die kan worden gedownload van de website www.bureauwsnp.nl.

De werkgroep heeft personele en financiële bijstand gekregen van de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch. Het Bureau Wsnp (onderdeel van deze Raad) levert de secretaris en financiert de ontwikkeling en het onderhoud van de software. De werkgroep kan verder gebruik maken van de expertise van het Nibud en de ervaringen van de NVVK-leden en bewindvoerders.

De software wordt getest door medewerkers van enkele rechtbanken evenals enkele bewindvoerders, die samen een testgroep vormen.

1.2 Onderhoud van de methode

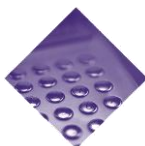
De rekenmethodiek wordt in verband met de periodieke wijzigingen van de Participatiewetnormen en huurtoeslag telkens per 1 januari en 1 juli herzien. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de methode en dit rapport ligt bij de Werkgroep Rekenmethode vtlb. De werkgroep bestaat op dit moment uit:

Voorzitter:

Mevrouw mr. A.M.P.T. Blokhuis, rechter-commissaris bij de rechtbank Gelderland

Secretaris:

Mevrouw drs. P.A.M. de Wit-van Schie, stafmedewerker Bureau Wsnp, Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch

Leden:

Mevrouw mr. W.J. Don, rechter-commissaris bij de rechtbank Den Haag
Mevrouw mr. I.M. Bilderbeek, rechter-commissaris bij de rechtbank Amsterdam
Mevrouw G. Schonewille, wetenschappelijk medewerker bij het Nibud

Toehoorders:

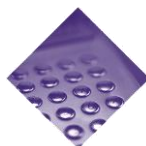
Mevrouw A.T. Bosma, BBW
Mevrouw M. Schellekens, Kred'IT BV
Mevrouw drs. J.K. Stoffels-Montfoort, NVVK
Mevrouw G.H. ten Have, juridisch medewerker bij de rechtbank Rotterdam
Mevrouw L. Timmermans, juridisch medewerker bij de rechtbank Rotterdam
Mevrouw mr. C. Koppelman, juridisch medewerker bij de rechtbank Overijssel
De heer J.M. Steur, secretaris bij de rechtbank Amsterdam
De heer mr. J.J.P. van Wieringen, hoofd juridische ondersteuning bij de rechtbank Den Haag

1.3 Landelijke Recofa-Richtlijnen voor schuldsaneringen

In de Landelijke Recofa-Richtlijnen voor schuldsaneringen is een bepaling opgenomen over het vtlb. De meest recente versie van de richtlijnen geldt vanaf 1 januari 2018. Paragraaf 3 heeft betrekking op het vtlb en bevat de volgende tekst:

3.7 Vrij te laten bedrag

- a. Het vtlb wordt berekend aan de hand van de meest recente versie van het rapport van de werkgroep rekenmethode vtlb van Recofa. Deze berekening wordt uitgevoerd door middel van de zogeheten vtlb-calculator. De meest actuele versie van dit rapport en van deze calculator zijn op de site www.bureauwsp.nl beschikbaar {hyperlink calculator}.*
- b. De bewindvoerder maakt bij of zo spoedig mogelijk na het huisbezoek de berekening van het vtlb en verstrekt dit aan de schuldenaar.*
- c. Indien normbedragen wijzigen als gevolg van indexering, stuurt de bewindvoerder de schuldenaar zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval bij het eerstvolgende verslag, een aangepaste berekening van het vtlb toe.*
- d. Iedere wijziging in het vtlb, anders dan als gevolg van een indexering, wordt in het verslag dat op deze periode betrekking heeft, besproken. Een nieuwe berekening van het vtlb wordt als bijlage bij het verslag gevoegd.*
- e. Indien de gemeenschap van goederen van tot de schuldsaneringsregeling toegelaten echtgenoten/partners wordt ontbonden, wordt voor ieder van de (voormalige) echtgenoten of (voormalige) partners een aparte boedelrekening geopend en wordt het actief zoals dat bestond op het moment van genoemde verbreking, verdeeld. Met ingang van het feitelijk uit elkaar gaan van de echtgenoten of de partners wordt voor beide echtgenoten of partners afzonderlijk het vtlb vastgesteld.*
- f. De bewindvoerder voegt bij alle verslagen de voor de schuldenaar op dat moment geldende berekening van het vtlb.*
- g. De bewindvoerder verzoekt de rechter-commissaris het vtlb bij beschikking vast te stellen. De rechter-commissaris kan ambtshalve of op gemotiveerd verzoek van de bewindvoerder aan het bepaalde in zijn beschikking voorwaarden verbinden of daaraan terugwerkende kracht verlenen. De bewindvoerder stuurt de schuldenaar een kopie van de beschikking toe, tenzij de hoogte van het door de rechter-commissaris vastgestelde vtlb niet afwijkt van de berekening van de bewindvoerder als bedoeld onder b. en de rechter-commissaris geen nadere voorwaarden heeft gesteld.*

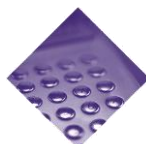

1.4 Basisbeginselen

1. De berekeningswijze zal in 95% van de gevallen moeten leiden tot een snel en eenduidig antwoord. Er zullen zich situaties blijven voordoen, die vragen om maatwerk. Uiteraard geldt dit rapport hiervoor als basis.
2. Hoe wordt bepaald welk deel van het inkomen in de boedel valt en welk deel erbuiten blijft? Van het inkomen blijft een bedrag ter hoogte van de beslagvrije voet buiten de boedel; de rechter-commissaris kan dit bedrag met een nominaal bedrag verhogen. Dit houdt in dat zolang de rechter-commissaris geen beschikking heeft afgegeven, slechts de beslagvrije voet buiten de boedel blijft. Daarnaast betekent dit dat er wel een vtlb kan worden bepaald, maar geen boedelbijdrage kan worden vastgesteld (het bedrag dat maandelijks aan de boedel betaald moet worden).
3. In de calculator worden geen correcties meer toegepast waarbij het inkomen van de partner van belang kan zijn als er sprake is van één partner in de regeling en er geen, voor de beoordeling van de verzochte correctie, noodzakelijke inzage wordt gegeven in het inkomen van de partner die niet in de regeling zit.
4. Het vrij te laten bedrag wordt per maand berekend. In het geval een schuldenaar een inkomen per 4 weken ontvangt is het ook mogelijk om het vrij te laten bedrag om te rekenen naar een vrij te laten bedrag per 4 weken. De schuldenaar draagt dan 13 keer af in een kalenderjaar.
5. Al het inkomen van de schuldenaar, onder welke noemer ook, wordt aan de boedel afgedragen voor zover het vtlb wordt overschreden. Een overzicht van inkomsten is te vinden in hoofdstuk 6.
6. Daar waar de wet zelf aftrek van vergoedingen op bepaalde kostenposten bepaalt (bijvoorbeeld bij huurtoeslag), wordt geen correctie toegepast.
7. Voor schuldregelingen die zijn aangevangen voor 1 oktober 2013 geldt dat de schuldenaar in ieder geval het salaris van de bewindvoerder aan de boedel moet voldoen. Deze verplichting geldt tot de beslagvrije voet (ondergrens). Het is dus mogelijk dat de schuldenaar wel een deel, maar niet het gehele bedrag aan salaris kan afdragen.
Voor schuldsaneringen die zijn aangevangen na 1 oktober 2013 geldt dat schuldenaren het bewindvoederssalaris niet (volledig) hoeven te voldoen als zij daarmee onder het vtlb komen. Zij hoeven dus niet het bedrag tussen vtlb en beslagvrije voet daarvoor te benutten. Het bedrag dat de bewindvoerder daardoor minder uit de boedel kan opnemen wordt gecompenseerd door de aanvullende subsidie.
8. Indien er sprake is van twee partners, geen gemeenschap van goederen (gvg), moet ook 'beiden in regeling' worden ingevuld als op één van de partners een minnelijke schuldsaneringsregeling van toepassing is én de partner in het kader van die regeling spaart ten behoeve van de schuldeisers.
9. Indien er sprake is van twee partners, geen gemeenschap van goederen, één in de regeling, wordt, indien aangetoond is dat op het inkomen van de partner loonbeslag ligt, het inkomen van de partner gesteld op diens beslagvrije voet.
10. In het rapport worden geen bedragen genoemd; deze staan vermeld in bijlage 2.

1.5 Opbouw van het rapport

Bij de opbouw van dit rapport is na wat algemene informatie voornamelijk de chronologie van de calculator gevolgd. De wetsartikelen waarnaar in dit rapport verwezen wordt, zijn te vinden op www.overheid.nl

1.6 Wijzigingen ten opzichte van de vorige versie

Ten opzichte van de vorige versie zijn de volgende wijzigingen verwerkt in het vtlb-rapport:

- In paragraaf 3.3.8 staat vermeld welk percentage men moet hanteren om het fiscaal voordeel van een eigen woning te berekenen, als het exacte bedrag niet bekend is. Dit percentage is bijgesteld, omdat nu ook rekening gehouden wordt met het eigenwoningforfait. Met deze wijziging hoeft dit forfait dus **niet meer apart** in mindering gebracht te worden.
- In paragraaf 3.4 is de tekst inzake het recht op kindgebonden budget bij uithuisgeplaatste kinderen verder aangevuld. In het geval dat er recht op kindgebonden budget is voor het uithuisgeplaatste kind, dient men dit kind in de calculator in te voeren worden als zijnde een inwonend kind.
- Paragraaf 5.4 is herschreven, zodat duidelijk is wanneer kinderen recht hebben op een tegemoetkoming studiekosten. Er is ingezoomd op de 18-plusser op het voortgezet onderwijs en in welke situaties vervolgens een correctie in het vtlb mogelijk is. Om de ouders voor deze correctie in aanmerking te kunnen laten komen, moet door hen aangetoond worden welk bedrag het kind ontvangt aan tegemoetkoming scholieren.
- In paragraaf 6.1.1 staan onder het kopje "overige meerderjarige inwoners" de berekeningen die uitgevoerd moeten worden om de hoogte van de fictieve tegemoetkoming inwonenden bij meerderjarige inwoners te berekenen. De derde berekening (werkelijk betaalde vergoeding minus forfaitair bedrag voor kost en/of inwoning) is komen te vervallen.
- In paragraaf 6.2.9 is een subparagraaf opgenomen over het Individueel Keuzebudget.
- In de bijlage zijn de meest belangrijke IB-normen opgenomen, noodzakelijk bij omrekening van bruto- naar nettobedragen.

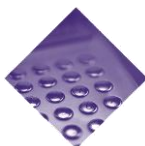
In de vtlb-calculator zijn ten opzichte van de vorige versie de volgende wijzigingen aangebracht:

- In het tabblad kinderen is de keuze voor "soort onderwijs" beperkt tot:
 - o Geen/n.v.t
 - o VO-onderbouw
 - o VO-bovenbouw

Daarnaast zijn er twee extra regels toegevoegd. De eerste regel is: "leeftijd voor tegemoetkoming scholieren". De calculator vult hier automatisch in de leeftijd van het kind op de laatste dag van het vorige kwartaal.

Dit is van belang voor de volgende toegevoegde regel: "bedrag dat dit kind ontvangt aan Tegemoetkoming Scholieren". Als het kind VO-onderbouw of VO-bovenbouw volgt EN de leeftijd op de laatste dag van het vorige kwartaal was 18 jaar of ouder, MOET hier een bedrag ingevuld worden. Dit bedrag is minimaal € 113,66 en maximaal € 193,54 (VO-onderbouw) respectievelijk € 201,12 (VO-bovenbouw), afhankelijk van het recht op een aanvullende toelage. De calculator geeft een foutmelding als er in deze situaties geen of een te laag bedrag wordt ingevuld. De calculator geeft ook een foutmelding als er wel een bedrag wordt ingevuld terwijl er geen sprake is van een 18-jarig kind op VO-onderbouw of VO-bovenbouw.

- In de tabs "uitgaven" en "uitgaven partner" is het opmerkingenveld verruimd tot 240 tekens, zodat uitleg over correcties gegeven kan worden. Indien hiervan gebruik gemaakt wordt, zal de uitdraai van de vtlb-berekening mogelijk 3 pagina's in beslag nemen.

- De bedragen zijn aangepast.

Daarnaast zijn de participatiewetnormen geldend per 1 januari 2018 in deze publicatie verwerkt. De bedragen zijn te vinden op www.overheid.nl

1.7 Herberekening

Volgens de Richtlijnen voor schuldsanering 2018 moet het vtlb bij, of zo spoedig mogelijk na het huisbezoek aan de schuldenaar worden verstrekt.

Het vtlb wordt eenmalig door de rechter-commissaris bij beschikking vastgesteld. Alleen als de rechter-commissaris afwijkt van de berekening van de bewindvoerder moet dit aan de schuldenaar worden doorgegeven.

Het vtlb wordt ieder half jaar, na aanpassing van de verschillende normbedragen (per 1 januari en per 1 juli), herberekend. Bij ieder openbaar verslag wordt een recente berekening gevoegd.

Bij een aanzienlijke wijziging wordt het vtlb tussentijds opnieuw berekend. Het is mogelijk dat de rechter-commissaris een nieuwe beschikking geeft. Het (her)berekende bedrag geldt vanaf de maand volgend op de datum van de beschikking, tenzij anders aangegeven.

Maken herberekening

Bij het maken van een herberekening over een voorgaande periode moet een eerdere calculator worden gebruikt. Dus bijvoorbeeld bij een herberekening over de periode juli – december 2017 moet de calculator van juli 2017 worden genomen. Het is dan belangrijk om bij 'Datum berekening' handmatig een datum in te vullen die ligt in de periode waarop de berekening betrekking heeft. Wanneer de calculator van juli 2017 wordt gebruikt dan moet bij 'Datum berekening' de datum liggen tussen 1 juli 2017 en 31 december 2017. De calculator gaat bijvoorbeeld bij het berekenen van de leeftijd van de kinderen uit van de leeftijd op de datum van de berekening. Wanneer de datum niet zou worden aangepast kan dit gevolgen hebben voor de correctie voor studiekosten van de kinderen en/of de hoogte van de correctie van het kind gebonden budget.

1.8 Het rekenprogramma: Vtlb-calculator en plug-in

Om tot een vlotte berekening van het vtlb te komen had de Werkgroep Rekenmethode in eerste instantie een Excel-rekenblad ontwikkeld. Omdat de berekening technisch ingewikkelder werd, is besloten nieuwe software te laten ontwikkelen. Daarom wordt vanaf 1 januari 2007 gebruik gemaakt van nieuwe software, die in opdracht van de Raad voor de Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch is ontwikkeld door Kred'IT. Dit is één programma, dat twee verschijningsvormen heeft:

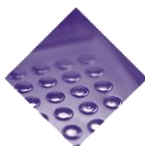
- een zelfstandig bruikbaar programma dat de naam "Vtlb-calculator" heeft gekregen. Dit programma is een soort schil om de software (plug-in);
- de plug-in, waardoor bestaande bewindvoerder- en schuldhulpverleningssoftware na implementatie ervan gebruik maakt van dezelfde vtlb-berekening. Momenteel is de plug-in geïmplementeerd in verschillende software.

De beide verschijningsvormen zijn technisch gelijk, en geven bij gelijke invoer van gegevens dezelfde uitkomst; alleen de 'bediening' verschilt.

In dit rapport wordt ervan uit gegaan dat voor de berekening van het vtlb gebruik wordt gemaakt van de calculator of van de software met de plug-in.

In bijlage 1 wordt een korte indruk gegeven van de werking van de vtlb-calculator.

Tevens is een voorbeeld van de output opgenomen.

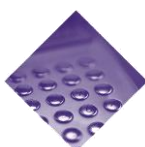
2 De berekening van het vrij te laten bedrag en de afloscapaciteit

Het vrij te laten bedrag (vtlb) wordt bepaald om de afloscapaciteit (AC) van de schuldenaar te kunnen vaststellen. De AC is het inkomen minus het vtlb.

Het vtlb wordt bepaald in 3 stappen:

1. Berekening van de beslagvrije voet art. 475d Rv, al dan niet inclusief een extra bedrag voor woonkosten en zorgpremiekosten en de ophoging in verband met het (fictief) kindgebonden budget.
2. Verhoging van de beslagvrije voet met de reserveringstoeslag, de arbeidstoeslag, en eventueel een correctie voor het eigen risico zorgverzekeringen als eerste onderdeel van het nominaal bedrag op basis van art. 295 lid 3 Fw (correcties RC). Hiervoor is echter geen expliciete toestemming van de rechter-commissaris nodig.
3. Verhoging van de verhoogde beslagvrije voet met de posten waarvoor de rechter-commissaris toestemming dient te geven als tweede deel van het zogenoemd nominaal bedrag op basis van art. 295 lid 3 Fw (correcties RC).

Deze drie stappen worden hierna besproken, in de hoofdstukken 3, 4 en 5. In hoofdstuk 6 wordt uiteengezet op welke wijze het inkomen voor de vtlb berekening moet worden berekend. Van het totale inkomen dient het VTLB te worden afgetrokken om de afloscapaciteit vast te stellen.

3 STAP 1 - De beslagvrije voet volgens art. 475d Rv (incl. woon- en zorgpremiekosten en de ophoging in verband met het (fictief) kindgebonden budget)

Uitgangspunt bij het bepalen van het vtlb is, ingevolge art. 295 lid 1 Fw, de beslagvrije voet, zoals bepaald in art. 475d Rv.

Bepalend voor de hoogte van de beslagvrije voet is de persoonlijke situatie van de schuldenaar. Daarbij wordt aangeknoopt bij de zogenoemde Participatiewetnormen uit de Participatiewet. In de meeste gevallen mag 90% van de toepasselijke Participatiewetnorm worden behouden, verhoogd met een bedrag voor de woonkosten, de zorgpremiekosten, voor zover de daarvoor bestaande normen worden overschreden, en – indien van toepassing- het niet ontvangen (fictief) kindgebonden budget.

Art. 475d Rv onderscheidt de volgende categorieën:

- Echtgenoten en geregistreerde partners (lid 1 sub a) tussen de 21 jaar en de Pensioen Gerechtigde Leeftijd (PGL)
- Alleenstaanden (lid 1 sub b) tussen de 21 jaar en de PGL. Deze norm is ook van toepassing bij een alleenstaande ouder.
- Schuldenaren boven de PGL (lid 1 sub c)
- Schuldenaren jonger dan 21 jaar (lid 2)
- Schuldenaren die verblijven in een inrichting (lid 3)
- Schuldenaren met een partner met inkomen die niet in de Wsnp zit en waar geen sprake is van gemeenschap van goederen (lid 5)

De verschillende categorieën komen hierna aan de orde in 3.1 en 3.5. De verhogingen voor de zorgpremiekosten, voor de woonkosten en het kindgebonden budget worden besproken in 3.2, 3.3. en 3.4. Paragraaf 3.5 geeft toelichting op de aftrek in verband met het inkomen van een partner die niet in de Wsnp zit en waar geen sprake is van gemeenschap van goederen (475d lid 5 Rv).

3.1 De verschillende Participatienormen

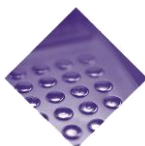
3.1.1 Artikel 475d lid 1 sub a Rv – Echtgenoten/geregistreerde partners

De beslagvrije voet bedraagt voor de schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als: Echtgenoten of geregistreerde partners als bedoeld in artikel 3 van de Participatiewet die beiden 21 jaar of ouder zijn: negentig procent van de norm genoemd in artikel 21, onderdeel b en artikel 22, onderdeel b en c van die wet.

In artikel 3, waarnaar in deze bepaling verwezen wordt, is te lezen dat onder echtgenoten of geregistreerde partners, ook ongehuwd/ongeregistreerd samenwonenden, samenwonende broers of zussen, vriendinnen, etc. vallen, wanneer een gezamenlijke huishouding bestaat en dus sprake is van wederzijdse verzorging.

Hieronder vallen niet:

1. Woningdelers (zonder gezamenlijke huishouding).
2. De persoon die een gezamenlijke huishouding voert met een bloedverwant in de eerste graad (bijvoorbeeld moeder en zoon).
3. Bloedverwanten in de tweede graad, waarbij een van de bloedverwanten een zorgbehoefte heeft.

Als de schuldenaar aanspraak maakt op de norm voor echtgenoten, zal hij desgevraagd aan moeten tonen dat een gezamenlijke huishouding met wederzijdse verzorging bestaat.

Bij een gemeenschap van goederen kan worden volstaan met één vtlb-berekening; de inkomens van beide partners worden bij elkaar opgeteld.

Bestaat gemeenschap van goederen, maar is slechts één van de partners toegelaten tot de Wsnp, dan valt het inkomen van beide partners in de boedel (artikel 63 Faillissementswet, overeenkomstig van toepassing via artikel 313 van dezelfde wet).

De berekening maakt daarom in deze situatie geen onderscheid tussen "één in de regeling" of "beiden in de regeling". De partner die onder de Wsnp valt, dient aan de boedel af te dragen het verschil tussen de gezamenlijke inkomens en het berekende vtlb.

Bestaat geen gemeenschap van goederen en is de Wsnp van toepassing op beide echtgenoten, dan wordt voor iedere echtgenoot een afzonderlijke berekening gemaakt. Het gedeelte van het inkomen boven het vtlb valt immers in verschillende vermogens. Hierbij geldt de berekening van de toepasselijke Participatiewetnorm voor echtgenoten. Wel moet, zoals hierna aangegeven onder 3.5, het uiteindelijk bepaalde inkomen inclusief vakantieaanspraak van echtgenoot A in mindering worden gebracht op de voor echtgenoot B geldende beslagvrije voet en omgekeerd tot maximaal de helft van de beslagvrije voet inclusief wettelijke correcties.

3.1.2 Artikel 475d lid 1 sub b Rv – Alleenstaanden; ook van toepassing bij alleenstaande ouder(s)

Deze bepaling luidt:

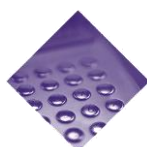
De beslagvrije voet bedraagt voor de schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als:

b. een alleenstaande en een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 4, onderdeel a en b, van de Participatiewet die 21 jaar of ouder zijn, maar nog niet de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, hebben bereikt: 90% van de norm genoemd in artikel 21, onderdeel a, van de Participatiewet.

Het nettobedrag van het vakantiegeld is niet eenvoudig vast te stellen. De werkgroep adviseert daarom gemakshalve uit te gaan van het in de Participatiewetnorm begrepen netto vakantiegeld (momenteel 5%, artikel 19 lid 3 van de Participatiewet).

Bij co-ouderschap van één kind kan zich in de praktijk een probleem voordoen. Een kind kan immers maar op één adres ingeschreven staan, terwijl ook de andere ouder een deel van de lasten draagt.

Voor de toepassing van de rekenmethode kan in het geval van co-ouderschap of een omgangsregeling rekening worden gehouden bij de ouder die wel een deel van de lasten draagt (aanwezigheid van het kind gedurende een deel van de week), maar niet de daartegenover staande voorzieningen ontvangt (zoals de kinderbijslag, kindgebonden budget etc.). Deze verhoging moet handmatig worden berekend en ingevuld worden bij "Overige correcties" (zie paragraaf 5.6.3).

3.1.3 Artikel 475d lid 1 sub c Rv – Schuldenaren met de Pensioengerechtigde leeftijd (PGL) en ouder

Deze bepaling luidt:

De beslagvrije voet bedraagt voor de schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als:

c. een alleenstaande en een alleenstaande ouder vanaf het moment dat zij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, hebben bereikt: negentig procent van de norm genoemd in artikel 22, onderdeel a van de Participatiewet.

3.1.4 Artikel 475d lid 2 Rv – Schuldenaren jonger dan 21 jaar

Deze bepaling luidt:

De beslagvrije voet bedraagt voor de schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als:

a. echtgenoten of geregistreeerde partners zonder ten laste komende kinderen die beiden jonger zijn dan 21 jaar: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet;

b. echtgenoten of geregistreeerde partners zonder ten laste komende kinderen waarvan een van hen jonger is dan 21 jaar: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet;

c. een alleenstaande of alleenstaande ouder jonger dan 21 jaar: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet;

d. echtgenoten of geregistreeerde partners die beiden jonger zijn dan 21 jaar met een of meer ten laste komende kinderen: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet;

e. echtgenoten of geregistreeerde partners waarvan een van hen jonger is dan 21 jaar met een of meer ten laste komende kinderen: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet.

Omdat de bijstandsnormen voor deze jongeren erg laag zijn, kan dit leiden tot een laag vtlb. In schrijnende gevallen kan de rechter-commissaris een bijzondere correctie toepassen.

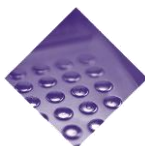
3.1.5 Artikel 475d lid 3 Rv – Verblijf in inrichting

Deze bepaling luidt:

Indien de schuldenaar ter verzorging of verpleging in een daartoe bestemde inrichting is opgenomen bedraagt de beslagvrije voet de prijs die is verschuldigd voor verzorging dan wel verpleging. De beslagvrije voet wordt verhoogd met twee derden van de norm genoemd in artikel 23 van de Participatiewet.

Dit brengt mee dat de beslagvrije voet bij een verblijf in een inrichting de som is van een eventuele eigen bijdrage voor verzorging dan wel verpleging, twee derde van de norm van artikel 23 Participatiewet(het zogenaamde zak- en kleedgeld) inclusief VT en de volledige normpremie zorgverzekering.

De definitie van "inrichting" is te vinden in artikel 1 sub g van de Participatiewet: "een voorziening waarbij niet alleen slaapgelegenheden worden geboden, maar ook de

mogelijkheid bestaat van professionele begeleiding en hulpverlening gedurende meer dan de helft van ieder etmaal". Dit is niet per se een "AWBZ-inrichting".

Hieronder vallen doorgaans niet: sociale pensions, opvang van dak- en thuislozen en blijf-van-mijn-lijfhuizen. In deze situaties beslist de rechter-commissaris over de toepasbare norm.

De Participatiewetnorm zak- en kleedgeld voor gehuwden is alleen van toepassing als beide echtelieden in de inrichting zijn opgenomen. Als slechts een van beide echtelieden is opgenomen, dan blijft de norm voor gehuwden, niet in een inrichting, van kracht. In deze situatie kunnen de kosten voor het verblijf in de inrichting ingevuld worden bij "overige correcties" bij de partner die het betreft. Bij een verblijf langer dan 6 maanden geldt dat beiden als alleenstaanden worden aangemerkt en moet voor beiden een aparte berekening worden gemaakt. Dit kan ertoe leiden dat de partner die in de inrichting is opgenomen een hoog inkomen heeft met een laag vtlb en de thuiswonende partner een laag inkomen met een hoog vtlb, waardoor de vaste lasten niet betaald kunnen worden. Omdat beiden in een regeling zitten, en de minstverdienende partner niet kan profiteren van de correcties, kunnen in deze gevallen de overhevelingsposten (handmatige) gecorrigeerd worden (zie hoofdstuk overheveling).

3.2 Verhoging beslagvrije voet voor zorgpremielkosten

Artikel 475d lid 4 sub a Rv luidt:

De beslagvrije voet wordt verhoogd met:

- a. de premie van een door de schuldenaar gesloten ziektekostenverzekering, verminderd met de normpremie, bedoeld in artikel 2 van de Wet op de zorgtoeslag, voor zover reeds begrepen in de Participatiewetnorm zoals die voor de schuldenaar geldt ingevolge het eerste, tweede en derde lid, en met de krachtens die wet ontvangen zorgtoeslag, telkens wanneer deze premie vervalt terwijl het beslag ligt;

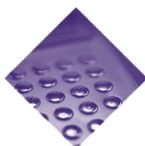
In het vtlb wordt rekening gehouden met de totale premie die feitelijk voor de ziektekostenverzekering, inclusief eventueel aanvullende verzekering, wordt betaald.

Iedere meerderjarige moet zelf een basisverzekering voor ziektekosten afsluiten; minderjarige kinderen zijn gratis meeverzekerd met de ouder(s). De premie die voortvloeit uit het afsluiten van de verzekering moet door de schuldenaar zelf worden betaald.

De beslagvrije voet wordt verhoogd met alle door de schuldenaar betaalde ziektekostenverzekeringspremies, ook de premies voor aanvullende ziektekostenverzekeringen minus de normpremie op Participatiewetniveau en de ontvangen zorgtoeslag. De volledige ziektekostenverzekeringspremie moet worden opgenomen, ongeacht soort of hoogte.

De zorgtoeslag waarop men aanspraak kan maken wordt individueel toegekend, maar wordt gebaseerd op het inkomen van de schuldenaar en zijn eventuele partner (artikel 2 lid 1 Wet op de zorgtoeslag).

Als de schuldenaar gehuwd is buiten gemeenschap van goederen of samenwonend is met een partner, wordt de totale correctie voor de ziektekostenpremie van hen samen (dus de door hen beiden al dan niet samen betaalde premie minus de door hen beiden al dan niet samen ontvangen zorgtoeslag) opgeteld bij de beslagvrije voet.

Wanneer de partner, die niet is toegelaten tot de Wsnp, geen informatie wil verstrekken over zijn/haar inkomen en er wordt zorgtoeslag ontvangen, dan wordt geen rekening gehouden met de verhoging van de beslagvrije voet in verband met zorgpremiekosten. Ook als niet bekend is of er zorgtoeslag wordt ontvangen, maar de schuldenaar zou hier gezien de hoogte van zijn inkomen wel recht op hebben, dan wordt de correctie op nihil gesteld.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de situatie waarbij de partners toeslagpartners van elkaar zijn en de situatie waarin dit niet het geval is. Voor het begrip partner wordt aangesloten bij de definitie van dit begrip in de Participatiewet.

3.3 Verhoging beslagvrije voet voor woonkosten

Artikel 475d lid 4 sub b Rv luidt:

De beslagvrije voet wordt verhoogd met:

- b. de voor rekening van de schuldenaar komende woonkosten verminderd met ontvangen huurtoeslag of woonkostentoeslag, voor zover de woonkosten, na deze vermindering, meer bedragen dan het bedrag, genoemd in artikel 17, tweede lid, van de Wet op de huurtoeslag, met dien verstande dat de verhoging van de beslagvrije voet niet meer bedraagt dan het huurtoeslagbedrag waarop de schuldenaar, uitgaande van de laagste inkomenscategorie, krachtens artikel 21 van de Wet op de huurtoeslag ten hoogste aanspraak heeft.

3.3.1 Vaststelling woonkosten voor schuldenaar

Wat zijn de woonkosten die voor rekening komen van de schuldenaar?:

De woonkosten worden volledig in aanmerking genomen als:

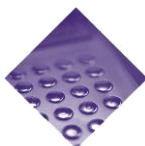
- de schuldenaar alleen woont;
- de schuldenaar samenwoont met een partner, met wie hij in gemeenschap van goederen is gehuwd of geregistreerd (hierbij maakt het niet uit of de Wsnp van toepassing is op de partner)
- de schuldenaar het huis deelt met een onderhuurder, kostganger of inwonende (de betalingen door de onderhuurder/kostganger/inwonende, worden als inkomen gezien).

Inwonende met eigen inkomsten

In de situatie van een paar, geen gemeenschap van goederen, waarbij één of beide partners in de regeling zit(ten) en er daarnaast sprake is van een andere meerderjarige inwonende met eigen inkomen, dient deze inwonende zoals omschreven in 6.1.1 bij te dragen in de woonlasten. Deze bijdrage in de woonlasten wordt direct in mindering gebracht op de gehele woonlasten alvorens deze worden ingevoerd in de calculator. Een dergelijke bijdrage wordt dus **niet** opgevoerd als inkomen bij de schuldenaar en/of de partner, omdat dit zou leiden tot een onjuist - te hoog of te laag- vastgesteld vrij te laten bedrag.

Inwonende schuldenaar

Indien een schuldenaar inwonend is bij zijn ouders of derden en zijn ouders of derden zitten ook in de schuldsanering, dan zijn de woonlasten van de schuldenaar gelijk aan het bedrag dat de schuldenaar volgens de in de schuldsaneringsregeling van zijn ouders of

derden berekende "tegemoetkoming inwonenden" aan zijn ouders of derden moet voldoen.

3.3.2 Huurtoeslag en verhoging in verband met woonkosten

De feitelijk ontvangen huurtoeslag moet worden afgetrokken van de woonkosten. De berekende woonkosten leiden alleen tot een verhoging van de beslagvrije voet als ze uitkomen boven het drempelbedrag van artikel 17 lid 2 Wet op de huurtoeslag (de normhuur van € 208,14 is begrepen in de Participatiewetnorm).

De verhoging van de beslagvrije voet in verband met woonkosten is op grond van artikel 475d lid 4 onder b Rv aan een maximum gebonden. Om dit maximum vast te stellen dient de zogenaamde abstracte methode te worden gehanteerd, d.w.z. dat met de daadwerkelijke woonkosten geen rekening moet worden gehouden en dat alleen gekeken moet worden naar het bedrag dat iemand die in dezelfde omstandigheden verkeert, maar een minimaal inkomen heeft, op grond van de Wet op de Huurtoeslag ten hoogste aan huurtoeslag zou kunnen ontvangen. Het doet er dus niet toe welke huur wordt betaald en ook niet of de huur uitgaat boven de voor het ontvangen van huurtoeslag maximaal toegestane huur.

3.3.3 Correctie woonlasten niet gecorrigeerd door 475d Rv

De beslagvrije voet kan maximaal worden verhoogd met het bedrag waarop iemand fictief recht zou hebben aan huurtoeslag wanneer hij of zij een inkomen op Participatiewetniveau zou hebben.

Op het moment dat de verhoging van de beslagvrije voet uitstijgt boven de maximale huurtoeslag wordt dit dus niet meer meegenomen in de beslagvrije voet. Toch zal het vaak noodzakelijk zijn met dat meerdere rekening te houden. In die gevallen moet voor het bedrag dat uitstijgt boven de maximale huurtoeslag een correctie worden toegepast.

Deze extra correctie wordt opgenomen in het nominale deel van het vrij te laten bedrag. In de calculator staat het veld "correctie woonlasten boven correctie 475d Rv" standaard op ja, zodat in ieder geval in de berekening naar voren komt dat er sprake is van woonlasten die niet volledig worden gecorrigeerd in de beslagvrije voet op grond van artikel 475d, lid 4 sub b Rv.

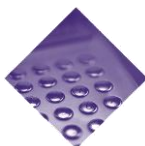
Wanneer dit het geval is zal aan de rechter-commissaris voorgelegd moeten worden of deze correctie mag worden toegestaan en eventueel voor welke periode. Een beperking in de periode kan bijvoorbeeld aan de orde zijn in de situatie dat de schuldenaar naar het oordeel van de rechter-commissaris zo spoedig mogelijk dient te verhuizen omdat de huur te hoog is (denk hierbij aan een huur die hoger is dan 1/3 van het netto inkomen) en aannemelijk is dat er goedkopere alternatieven beschikbaar zijn.

De correctie voor "woonlasten niet gecorrigeerd door 475d, lid 4, sub b Rv" wordt naar rato van het inkomen verdeeld wanneer de schuldenaar samenwoont met een (geregistreerde) partner met wie geen gemeenschap van goederen bestaat (hierbij maakt het niet uit of de Wsnp van toepassing is op de partner). Dit blijkt niet uit de wettekst, maar de Werkgroep heeft gekozen voor deze methode omdat die het meest redelijk is. De volgende formule wordt in de calculator gebruikt.

Inkomen schuldenaar

-----* correctie woonlasten boven 475d Rv

Inkomen schuldenaar + inkomen partner

Voorbeeld

De gezamenlijke huur is € 720,00. Het inkomen van de Wsnp partner is € 1.600,00, dat van de niet-Wsnp partner € 500,00. De correctie voor "woonlasten niet gecorrigeerd door 475d Rv" bedraagt € 169,38. De correctie voor de schuldenaar voor deze post is dan € 129,05.

$$\frac{1.600}{1.600 + 500} * 169,38 = 129,05$$

Als inkomen wordt in de berekening meegenomen:

Al het inkomen (zoals ingevoerd in de calculator) inclusief vakantietoeslag, maar met aftrek van de tegemoetkoming auto/reiskosten werkgever.

N.B. Deze correctie wordt automatisch door de calculator toegepast.

3.3.4 Inkomen partner is niet bekend

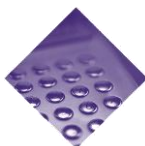
Is bekend dat de partner, die niet is toegelaten in de Wsnp en waarbij geen sprake is van gemeenschap van goederen, inkomen heeft, maar niet hoe hoog dit inkomen is, dan is het de taak van de schuldenaar deze informatie aan de bewindvoerder te geven. Hij moet immers aantonen aanspraak te maken op een verhoging. Hij kan dit aantonen door inzicht te geven in alle relevante omstandigheden, waaronder het inkomen van de partner. Verstrekt de schuldenaar niet de vereiste informatie over het inkomen van de niet-wsnp partner en leidt dit niet tot een tussentijdse beëindiging van de regeling, dan wordt geen rekening gehouden met de verhoging van de beslagvrije voet op grond van woonkosten.

3.3.5 Negatieve correctie als de woonkosten lager zijn dan de minimum normhuur

Wanneer een schuldenaar geen tot weinig woonlasten heeft, kon voorheen de optie 10% korten (op de bijstandsnorm) worden toegepast. Deze mogelijkheid is komen te vervallen, omdat de wet is veranderd en de beslagvrije voet op deze grond niet meer kan worden verlaagd. Daarom zal in situaties waarin de netto woonlasten lager zijn dan de normhuur, automatisch het verschil tussen de netto woonlasten en de normhuur door de calculator negatief worden gecorrigeerd in het nominale bedrag zodat het vrij te laten bedrag wordt verlaagd.

Mocht het vrij te laten bedrag door de negatieve correctie echter lager zijn dan de beslagvrije voet, dan zal de beslagvrije voet aangehouden moeten worden als vrij te laten bedrag. Alleen het inkomen boven de beslagvrije voet (ondergrens) valt immers in de boedel.

Voor alleenstaanden en alleenstaande inwoners (kostendelers) geldt dezelfde beslagvrije voet. Dit kan "oneerlijk" overkomen, omdat alleenstaanden geen kosten kunnen delen. De gevolgen van de invoering van de kostendelersnorm zijn niet doorgevoerd in artikel 475d Rv. Het is gezien de brieven van de staatssecretaris van 19 juni en van september 2015 een bewuste keuze van de wetgever geweest de beslagvrije voet niet aan te passen in geval van kostendelers. Het is om deze reden niet de bedoeling de berekening van het vrij te laten bedrag voor kostendelers aan te passen.

3.3.6 Servicekosten

Servicekosten zijn ook onderdeel van de woonkosten. Voor de definitie van servicekosten wordt aangesloten bij artikel 5 lid 3 Wet op de huurtoeslag. In dit artikel staat omschreven welke kosten als servicekosten in aanmerking komen, namelijk:

1. kosten voor het in bedrijf zijn van lift-, ventilatie-, hydrofoor- en alarminstallaties, en van verlichting van door de huurder met anderen gemeenschappelijk gebruikte ruimten;
2. schoonmaakkosten van de lift en andere gemeenschappelijke ruimten;
3. de kosten voor de diensten van een huismeester;
4. kapitaals- en onderhoudskosten van dienstruimten en gemeenschappelijke recreatieruimten.

De wet gaat uit van maximaal € 48,- per maand aan servicekosten in totaal met afzonderlijke maxima voor onderdelen van de servicekosten. Die nadere eis wordt niet in aanmerking genomen. Als er sprake is van genoemde servicekosten wordt met een bedrag van maximaal € 48,- per maand rekening gehouden.

3.3.7 All-in huur

Deze situatie doet zich regelmatig voor bij huurders van onzelfstandige woonruimte (kamerhuurders). Behalve de vergoeding voor het woongenot betalen zij ook een bedrag voor de dekking van bijkomende kosten (nutsvoorzieningen, gemeentelijke lasten, collectieve voorzieningen). Als in het huurcontract een uitsplitsing is gemaakt tussen de kosten voor het woongenot (wooncomponent) en de vergoeding voor overige voorzieningen, moet bij de berekening van het vtlb alleen rekening gehouden worden met de wooncomponent.

Is er geen uitsplitsing gemaakt (de zogenaamde all-in huur) dan zal de bewindvoerder zelf moeten bepalen welk deel de woonlasten betreft. Dit kan door van het maandelijks te betalen bedrag de kosten voor de bijgeleverde diensten af te trekken.

Indien schuldenaar inwonend is en een all-in bedrag aan kost en inwoning betaalt, dan kan ook het normbedrag voor voeding, energie en water van deze all-in huur afgetrokken worden.

Afhankelijk van het aantal dagen dat iemand de kamer huurt, kan dan een bedrag worden bepaald per maand. Door dit bedrag in mindering te brengen op de all-in huur, wordt de wooncomponent bepaald.

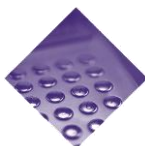
Normbedragen zijn terug te vinden in bijlage 2.

Voor bijdragen in gemeentelijke heffingen en eventuele overige voorzieningen bestaan geen landelijk geldende normen op basis waarvan die bijdragen zijn te waarderen. Dit is iets dat de bewindvoerder zelf moet bepalen op basis van een aan hem voorgelegd en liefst gedocumenteerd verzoek.

3.3.8 Eigen woning

Uitgangspunt is dat in de meeste gevallen de woning binnen de termijn van de regeling verkocht zal worden.

Indien een eigen woning te koop staat en de maandelijkse hypotheekrente niet op te brengen is, dan dient in de calculator het bedrag te worden ingevuld dat daadwerkelijk

wordt betaald aan hypotheeklasten. Als dit bedrag lager is dan de minimale normhuur, dan is paragraaf 3.3.5 van toepassing en zal een negatieve correctie worden toegepast. Let op dat ook in deze situaties de WOZ-waarde in de calculator wordt ingevuld zodat de correctie 'overige kosten van de woning' wordt toegepast.

Kosten eigen woning

Woont de schuldenaar in een eigen woning, dan worden als woonkosten aangemerkt betaalde hypotheekrente, erfpacht en overige kosten. Aflossingen op een bestaande hypothecaire lening vormen geen woonkosten. Het gaat dan om vermogensvorming. Hetzelfde geldt voor de premie van een kapitaalverzekering. Alleen in het geval dat vermogensvorming de boedel ten goede komt, bijvoorbeeld omdat de woning binnen de regeling verkocht wordt omdat er een overwaarde is, is er reden om ook rekening te houden met betaalde aflossingen of premies van een kapitaalverzekering. In het geval uitsluitend sprake is van een overlijdensrisicoverzekering zonder vermogensopbouw, in combinatie met passende woonlasten, dan wordt de beslissing inzake eventuele verkoop of behoud van de woning met correctie beargumenteerd voorgelegd aan de rechter-commissaris.

Voor de overige kosten kan gedacht worden aan de premie voor opstalverzekering, en klein onderhoud. Berekeningen van het Nibud (januari 2013) wijzen uit dat hiervoor een maandbedrag ter hoogte van 0,058 % van de WOZ-waarde van de woning kan worden aangehouden. Met groot onderhoud is bij de bepaling van het forfaitaire bedrag geen rekening gehouden; dit kan immers over het algemeen worden uitgesteld.

Ditzelfde forfaitaire bedrag wordt aangehouden als deze kosten worden voldaan door de Vereniging van Eigenaren (VvE). De bijdrage aan de VvE kan dan worden meegenomen voor 0,058% van de WOZ-waarde. Als de bijdrage aan de VvE hoger ligt, dan zal schuldenaar het meerdere uit het vtlb moeten betalen.

Fiscaal voordeel

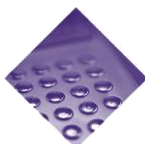
Betaling van de hypotheekrente levert over het algemeen een fiscaal voordeel op. Dit voordeel moet worden gezien als inkomen. Het fiscaal voordeel wordt dus **niet** op de woonkosten in mindering gebracht. Het fiscale voordeel moet door de schuldenaar worden aangevraagd zodat het maandelijks wordt verkregen.

Is de Wsnp op beide partners, tussen wie geen gemeenschap van goederen bestaat, van toepassing is, dan moet het fiscale voordeel over beide boedels verdeeld worden. De andere partner draagt ook een deel van de woonkosten. Het fiscale voordeel wordt daarom met toepassing van de formule onder 3.3.3 verdeeld over beide boedels door middel van een handmatige berekening. De verdeling vindt plaats op het tijdstip dat het voordeel daadwerkelijk in de boedel van de betalende partner vloeit.

Voorbeeld

Partner A draagt volgens deze methode 80% van de woonkosten, partner B 20%. De hypotheekrente wordt feitelijk door A betaald. Op aangifte wordt in mei volgend op het jaar waarin de rente betaald is door de Fiscus aan A € 2.000,- terugbetaald. Dit bedrag wordt aan de boedel van A afgedragen. Na ontvangst maakt de bewindvoerder € 400,- over aan de boedel van B.

Is de Wsnp slechts op één partner van toepassing is en er is geen sprake van gemeenschap van goederen, dan wordt het fiscaal voordeel wel in mindering gebracht op de totale woonkosten. Valt het fiscale voordeel in dat geval bij de partner die niet in de Wsnp zit en is de hoogte van het bedrag niet bekend, dan kan het fiscale voordeel op 30% van de bruto hypotheeklasten worden geschat. Het fiscale voordeel dient in

minderings te worden gebracht op de bruto hypotheeklasten. De uitkomst van deze som dient in de calculator te worden ingevuld bij woonkosten. De calculator zal het gedeelte van de woonlasten dat niet gecorrigeerd wordt door 475 d in het nominaal deel naar rato corrigeren.

De reden voor deze uitzondering is dat als de Wsnp van toepassing is op slechts één van de partners (geen gemeenschap van goederen) de bewindvoerder niet kan beschikken over het inkomen van de partner. Verdeling van het fiscale voordeel als hiervoor (boven het voorbeeld) beschreven is dus niet uitvoerbaar. Het kan echter niet zo zijn dat (een deel van) de hypotheekrente als woonkosten van de schuldenaar wordt aangemerkt, terwijl de teruggave wordt aangevraagd door de partner.

In geval van fiscaal partnerschap dient de fiscale aftrek plaats te vinden bij degene die daarvan het hoogste fiscale voordeel geniet, indien dit fiscaal gezien mogelijk is.

De eigendomsverhouding van de woning is niet van belang voor de berekening van de woonlasten.

3.4 Verhoging in verband met het (fictief) kindgebonden budget

Art. 475d lid 4 sub c Rv luidt:

De beslagvrije voet wordt verhoogd met:

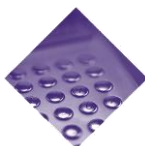
c. het bedrag waarop de schuldenaar op basis van artikel 2, tweede tot en met zesde lid, van de Wet op het kindgebonden budget, maximaal aanspraak zou kunnen maken, verminderd met het krachtens die wet ontvangen bedrag.

Wanneer men een laag inkomen heeft, bestaat jegens de fiscus aanspraak op een bijdrage of tegemoetkoming in de kosten van onderhoud van kinderen. Schuldenaren in de Wsnp hebben – op papier althans – niet altijd een laag inkomen en kunnen daarom tegenover de fiscus niet altijd aanspraak hierop maken. Feitelijk moet men wel van een laag inkomen leven. Omdat anderen in de regeling – die van een vergelijkbaar laag inkomen moeten leven – wel aanspraak kunnen maken op het kindgebonden budget en dit ook mogen behouden, wordt de beslagvrije voet in die gevallen opgehoogd, zoals ook is geregeld in art 475d Rv.

De hoogte van het kindgebonden budget hangt af van het aantal kinderen onder de 18, het verzamelinkomen, de gezinssamenstelling, de leeftijd en het type onderwijs van de kinderen. Zo heeft een alleenstaande ouder recht op kindgebonden budget en bestaat aanspraak op een verhoging van het kindgebonden budget in een berekeningsjaar voor een kind met ingang van de kalendermaand na de maand waarin dat kind de leeftijd van 12 of 16 jaar heeft bereikt. Het kindgebonden budget wordt altijd vooruitbetaald, zodat de betaling al plaats vindt in de maand dat het kind 12 jaar wordt.

Let op: het bovenstaande geldt ook voor kinderen die uit huis zijn geplaatst en voor wie de ouders minstens € 422,00 per kwartaal bijdragen aan het onderhoud van het kind, bijvoorbeeld in de vorm van reiskosten, kleding of hulpmiddelen. Ook deze ouders kunnen namelijk aanspraak maken op kindgebonden budget en kinderbijslag. In dat geval moet het uithuisgeplaatste kind in de calculator ingevoerd worden als zijnde een inwonend kind.

Het vtlb wordt verhoogd met het verschil tussen het maximale bedrag dat het huishouden met dat aantal kinderen van die leeftijd zou kunnen ontvangen en de daadwerkelijk ontvangen toeslag. De schuldenaar moet wel aantonen dat hij een

aanvraag voor een kindgebonden budget heeft ingediend bij de Belastingdienst, afdeling Toeslagen.

3.5 Artikel 475d lid 5 Rv – Aftrek van inkomsten partner

Deze bepaling luidt:

Voor zover het echtgenoten of geregistreerde partners betreft, wordt de beslagvrije voet voor ten hoogste de helft verminderd met het eigen, niet onder beslag liggende periodieke inkomen inclusief vakantie-aanspraak van degene aan wie de uitkering samen met de schuldenaar zou kunnen toekomen.

Wanneer er sprake is van twee partners en er is geen sprake van gemeenschap van goederen, dan worden de inkomsten van de partner (inclusief vakantie-aanspraak) afgetrokken van de beslagvrije voet voor echtgenoten/partners, tot maximaal de helft van dat bedrag. Deze aftrek vindt plaats nadat de beslagvrije voet is verhoogd met zorgpremiekosten, woonkosten en het (fictief) kindgebonden budget.

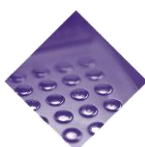
Als het inkomen van de partner lager is dan de helft van de berekende beslagvrije voet dan moet het feitelijk inkomen inclusief vakantietoeslag, worden afgetrokken van de beslagvrije voet van de andere partner.

Ontvangt de schuldenaar zelf of zijn niet-Wsnp partner studiefinanciering ingevolge de Wet op de studiefinanciering 2000, dan valt deze uitkering slechts in de boedel voor zover zij is bedoeld voor levensonderhoud (zie ook paragraaf 6.2).

De (algemene) heffingskorting die de partner ontvangt van de fiscus, wordt gezien als inkomen voor die partner.

In de calculator worden geen correcties meer toegepast waarbij het inkomen van de partner van belang kan zijn als er sprake is van één partner in de regeling en er geen, voor de beoordeling van de verzochte correctie noodzakelijke, inzage wordt gegeven in het inkomen van de partner die niet in de regeling zit.

Verstrekt de schuldenaar niet de vereiste informatie over het inkomen van de niet-Wsnp partner en leidt dit niet tot een tussentijdse beëindiging van de regeling, dan wordt maximaal afgetrokken (dus tot de helft van de participatiewetnorm). De Wsnp partner moet aantonen dat de aftrek te hoog is.

4 STAP 2 – Reserverings-en arbeidstoeslag en correctie voor Eigen Risico zorgverzekering

De beslagvrije voet wordt verhoogd met drie verhogingen die niet uit de wet volgen: de reserveringstoeslag, de arbeidstoeslag en de correctie voor eigen risico ziektekostenverzekering.

4.1 Reserveringstoeslag: 5% van de Participatienorm

De toeslag van 5% is bedoeld voor reserveringen voor grotere uitgaven, bijvoorbeeld een wasmachine, niet-verzekerde tandartskosten en dergelijke.

Deze toeslag wordt berekend over het bedrag dat over blijft na inkomensaf trek van de partner (artikel 475 d lid 5 Rv), waarbij voor deze berekening nooit méér wordt afgetrokken dan de helft van 90% van de van toepassing zijnde participatiewetnorm, zodat de totale reserveringstoeslag altijd 5% van de van toepassing zijnde participatiewetnorm blijft.

Bij alleenstaanden en alleenstaande ouders gaat het dus om 5% van de Participatiewetnorm voor alleenstaanden.

Heeft de schuldenaar een partner en bestaat er een gemeenschap van goederen, dan wordt één berekening gemaakt en is de aftrek niet aan de orde.

Heeft de schuldenaar een partner en bestaat er geen gemeenschap van goederen, dan wordt de toeslag verdeeld over beide partners (als zij beiden in de regeling zitten) of slechts gedeeltelijk aan de schuldenaar toegekend (als hij alleen in de regeling zit).

Verdeling of toedeling van de toeslag kan ertoe leiden dat de toeslag voor de schuldenaar geheel of gedeeltelijk verloren gaat in die zin dat niet wordt bereikt dat de partners samen beschikken over 95% van de Participatienorm. In de situatie van een paar, geen gemeenschap van goederen en beiden in de regeling wordt het deel van de toeslag zo nodig "overgeheveld" naar de andere partner tot een verhoging van maximaal 5% van de Participatienorm. Zo beschikken de partners alsnog samen over 95% van de Participatienorm.

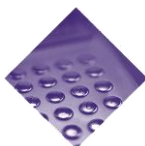
Voorbeeld

Op de man is de regeling van toepassing. Hij is buiten gemeenschap van goederen gehuwd. Ook op zijn echtgenote is de regeling van toepassing. De man heeft een inkomen van € 1.500,00 (exclusief vakantiegeld) per maand. De Participatiewetnorm voor een echtpaar bedraagt € 1.250,00 (fictief bedrag). De vrouw ontvangt maandelijks van de fiscus € 130,00. Dit laatste bedrag ligt ruimschoots onder de voor de vrouw geldende beslagvrije voet.

Verdeling van de toeslag leidt nu tot een verhoging van het vtlb van de man met € 49,75 (90% * € 1.250,00 minus € 130,00 (= € 995,00), over het resultaat 5%) en dat van de vrouw met € 28,13 (90% * € 1.250,00 / 2 (= € 562,50), over het resultaat 5%).

Het vrij besteedbare inkomen (beslagvrije voet + nominaal bedrag) van de man komt daarmee op € 1.044,75 (= € 995,00+€ 49,75). Gezamenlijk hebben zij een vrij besteedbaar inkomen van € 1.174,75. Dit is € 12,75 minder dan 95% van de Participatienorm (circa € 1.187,50). De verhoging van de vrouw wordt nu opgeteld bij de man tot een verhoging van maximaal 5% van de Participatienorm (5% van € 1.250,00 dus € 62,50). Zijn vtlb bedraagt dan € 1.057,50, dat van de vrouw € 130,00 in totaal € 1.187,50.

De calculator voert deze berekening automatisch uit.

In de situatie van een paar, geen gemeenschap van goederen, één in de regeling, wordt niet overgeheveld. In het geval dat het inkomen van de partner lager is dan de helft van de beslagvrije voet, is de reserveringstoeslag voor de schuldenaar hoger dan de helft van de Participatiewetnorm voor gehuwden. De uitdraai van de vtlb-berekening kan dan verwarrend zijn, omdat bij de partner de helft van de maximale reserveringstoeslag wel wordt vermeld. Dit bedrag bij de partner komt echter niet ten goede aan de schuldenaar.

Voorbeeld

Op de man is de regeling van toepassing. Hij is buiten gemeenschap van goederen gehuwd. Zijn echtgenote zit niet in de regeling. De man heeft een inkomen van € 1.500,00 per maand, de vrouw een inkomen van € 500,00 per maand (€ 526,32 inclusief vakantiegeld). De participatiewetnorm voor een echtpaar bedraagt € 1.403,98 (inclusief vakantiegeld, cijfers januari 2017).

Verdeling van de toeslag leidt nu tot een verhoging van het vtlb van de man met € 40,56. Dit wordt als volgt berekend: de beslagvrije voet is € 1.263,58 (90% van € 1.403,98). Hiervan wordt het inkomen van de vrouw afgetrokken (€ 1.263,58 minus € 526,32 = € 737,26. De participatienorm die daarbij hoort is € 737,26 : 9 x 10 = € 819,18. Hij heeft recht op 5% reserveringstoeslag van de participatienorm, is 5% maal € 819,18 is € 40,96. In de uitdraai wordt bij de man een bedrag van € 40,96 als reserveringstoeslag genoteerd en bij de vrouw een bedrag van € 35,10. Er kan niets overgeheveld worden, omdat alleen de man in de regeling zit. Het bedrag van de vrouw komt niet ten goede aan de man.

De calculator voert deze berekening automatisch uit.

Is de schuldenaar opgenomen in een inrichting, dan bedraagt de verhoging 1/6 van de voor hem geldende Participatienorm (artikel 23 Participatiewet).

4.2 Arbeidstoeslag: 5% van de Participatiewetnorm

Schuldenaren met een inkomen uit arbeid krijgen een toeslag van nog eens 5% van de toepasselijke participatiewetnorm extra.

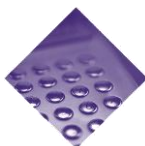
Zij krijgen dus de beslagvrije voet plus 5% reserveringstoeslag plus 5% arbeidstoeslag is in totaal 100% van de Participatiewetnorm.

Deze toeslag is bedoeld als forfaitaire vergoeding voor beroepskosten. Criterium voor de toeslag is dat men minimaal 18 uur per week moet werken. Hieronder vallen inkomsten uit dienstbetrekking, overige netto-inkomsten of overige inkomsten uit arbeid. De toeslag wordt maar één keer toegekend, ook al werken beide partners. In het geval dat beide partners werken en een substantieel deel van het inkomen afstaan aan de boedel, kan de rechter-commissaris bepalen dat beide partners een toeslag van 5% ontvangen. Dit gaat dan via overige correcties.

Bij kortdurend ziekteverzuim (korter dan 6 maanden) blijft de toeslag gehandhaafd.

Bij partners waar tussen geen gemeenschap van goederen bestaat wordt de toeslag toegekend aan de werkende partner. Werken beide partners, dan wordt de toeslag over beiden verdeeld. Ook hier vindt indien nodig een overheveling plaats als de toeslag verloren dreigt te gaan.

Bestaat er een gemeenschap van goederen tussen partners, maar zit maar één van hen in de regeling, dan wordt de volle 5% toegekend aan de (werkende wsnp)partner, zonder rekening te houden met een eventuele vermindering van de beslagvrije voet als in artikel 475 d lid 5 Rv.

4.3 Correctie voor eigen risico ziektekostenverzekering

Het verplichte eigen risico voor de ziektekostenverzekering bedraagt in 2018 € 385,00 per volwassene per kalenderjaar, dus € 32,08 per maand. Dit bedrag wordt automatisch gecorrigeerd. Is het eigen risico afgekocht dan moet worden aangevinkt dat er geen correctie voor het eigen risico toegepast moet worden.

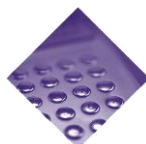
In sommige polissen staat onterecht vermeld dat het eigen risico is afgekocht terwijl feitelijk sprake is van een maandelijks betaling van 1/12 deel van het (eventueel) eigen risico. De vink dient alleen te worden toegepast als op 1 januari al duidelijk is dat er daadwerkelijk geen eigen risico kan wordt geïncasseerd vanwege een afkoop (in ruil waarvoor dan extra premie betaald is).

Let op: Als iemand zijn eigen risico niet heeft afgekocht maar geen zorgkosten heeft gemaakt, dient dit vinkje niet te worden toegepast.

Naast het verplichte eigen risico is het mogelijk om daarbovenop nog een vrijwillig eigen risico te nemen. Aan schuldenaren die vrijwillig een hoger eigen risico nemen, wordt daarvoor geen compensatie gegeven, omdat dit een risico vormt dat niet past binnen het kader van de Wsnp. De kans op nieuwe bovenmatige schulden is immers groot. Uitgangspunt is dat schuldenaren goed tegen ziektekosten verzekerd moeten zijn en daar door de correctie van de premies ook voor gecompenseerd worden. Een hoog eigen risico is daar niet mee te verenigen.

Het is af te raden om schuldenaren een vrijwillig eigen risico te laten nemen. Financieel is dat voor hen ook niet voordelig: de lagere premie bij een vrijwillig eigen risico leidt immers tot een lagere correctie.

Aangezien men slechts per 1 januari het vrijwillig eigen risico kan wijzigen, kan gedurende een gedeelte van het eerste jaar van de schuldsanering aangepast beleid nodig zijn met betrekking tot het vrijwillig eigen risico van de schuldenaar.

5 STAP 3 - Kosten waarvoor gecorrigeerd kan worden door de rechter-commissaris

Ingevolge art. 295 lid 3 Fw kan de rechter-commissaris de beslagvrije voet verhogen met een zogenaamde nominaal bedrag. In de calculator worden geen correcties meer toegepast als er sprake is van één partner in de regeling en er geen, voor de beoordeling van de verzochte correctie noodzakelijke, inzage wordt gegeven in het inkomen van de partner die niet in de regeling zit.

Hierna wordt een aantal veel voorkomende correcties besproken.

5.1 Gemeente- en waterschapsbelastingen

Schuldenaren met een substantieel inkomen zullen veelal niet voor kwijtschelding van lokale belastingen zoals WVO-heffing en ingezetenenomslag (waterschap), afvalstoffenheffing en rioolheffing (gemeente) in aanmerking komen, aangezien geen rekening wordt gehouden met de verplichte afdracht aan de boedel. Om het hieruit voortvloeiende nadeel te compenseren kan de volgende oplossing worden gehanteerd.

Als een schuldenaar om redenen die hem niet toe te rekenen zijn niet voor kwijtschelding van de lokale belastingen in aanmerking komt, kan een verzoek tot de rechter-commissaris gericht worden om het bedrag van de aanslagen uit de boedel te betalen. De rechter-commissaris verleent deze toestemming alleen als een verzoek tot kwijtschelding door de desbetreffende instantie is afgewezen (schuldenaar dient de afwijzende beschikking te overleggen). Bij nagenoeg ongewijzigd situatie hoeft de kwijtschelding noch de correctie elk jaar opnieuw te worden aangevraagd.

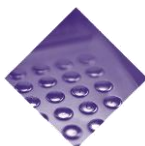
Bovenstaande geldt ook voor de gemeentelijke en waterschapslasten die samenhangen met een eigen woning, waarvoor in de regel geen kwijtschelding zal worden verleend, zoals onroerendzaakbelasting en omslag gebouwd (een heffing van het waterschap voor woningbezitters).

Deze regels gelden niet voor de hondenbelasting.

Voor vaststelling van de ontstaansdatum van een vordering van gemeentelijke heffingen is het van belang of het om een tijdstipbelasting of een tijdvakbelasting gaat.

Bij een tijdstipbelasting wordt de heffingsmaatstaf bepaald naar de situatie op een bepaald moment. Hieronder vallen de onroerendzaakbelasting en de rioolheffingen. Wanneer de schuldenaar op het beoordelingsmoment (bij OZB is dat 1 januari) nog niet was toegelaten tot de Wsnp, valt de volledige aanslag voor dat jaar, indien hij niet betaald was, onder de Wsnp. Valt het beoordelingsmoment na de toelating dan dient het te worden betaald uit het vtlb, dan wel uit de boedel.

Bij tijdvakbelastingen gaat het om wat gedurende een bepaalde periode voor de heffing van de belasting actueel is. Hieronder vallen de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten, grafrechten, rioolrecht en hondenbelasting. Hierbij wordt de vordering dus naar rato toegerekend aan het jaar. Voor zover het de periode voor toelating betreft vallen deze belastingen dan onder de werking van de Wsnp. Voor zover het de periode betreft waarin de Wsnp van toepassing is dan dient te worden betaald uit het vtlb, dan wel uit de boedel.

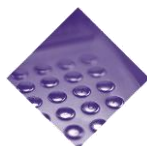

5.2 Ziektekosten

5.2.1 Voorliggende voorzieningen

Indien er uitgaven zijn met betrekking tot ziekte en/of invaliditeit moet in eerste instantie worden bekeken of er voorzieningen zijn die deze uitgaven vergoeden. In onderstaand schema staat een overzicht van deze voorzieningen en de mogelijke vergoeding van deze voorziening. Deze worden in de paragrafen hieronder toegelicht.

Voorziening	Toepassing	Uitvoerder	Betaling	Vtlb	Vergoeding	Aanvragen?	Beslagverbod
Basisverzekering	Zie polis	Verzeekerder	Premie	Correctie in vtlb als premie boven normpremie is	Evt. Zorgtoeslag en/of gemeentelijke vergoeding	Bij Belastingdienst	Ja; correctie in vtlb als niet maximale zorgtoeslag
			Verplicht eigen risico (max. € 385)	Correctie voor maximale verplichte eigen risico	Eventueel via de collectieve verzekering van de gemeente		Nee
Aanvullende verzekering	Zie polis	Verzeekerder	Premie	Correctie in vtlb	Evt. gemeentelijke vergoeding	Gemeente	Nee
WMO	Zorg, huishoudelijke hulp, verpleging vervoer, woningaanpassing	Indicatie via CIZ of gemeente	Eigen bijdrage CAK	Correctie als deze hoger is dan minimale eigen bijdrage	Evt. gemeentelijke collectieve verzekering of bijzondere bijstand aanvragen	Gemeente	Ja
WMO als persoonsgebonden budget	Zorg, huishoudelijke hulp, verpleging vervoer, woningaanpassing	Indicatie via CIZ of gemeente	Geen	Geen correctie	Persoonsgebonden budget	CIZ of gemeente	Afhankelijk van doel
Bijzondere bijstand	Ziektekosten die door andere partijen niet worden vergoed	Gemeente	Geen	Geen correctie	Bijzondere bijstand	Gemeente	Ja
Belastingteruggaaf / TSZ	Zie Wet Inkomstenbelasting Hoofdstuk 6	Belastingdienst	Geen	Geen correctie	Belastingteruggaaf / TSZ	Belastingdienst	Nee

5.2.2 Correcties

Als de voorgaande opties niet voldoende soelaas bieden, kan de schuldenaar verzoeken om verhoging van het vtlb. De rechter-commissaris kan beslissen een verhoging toe te kennen. Ook hiervoor geldt dat kosten die niet medisch noodzakelijk zijn of die niet urgent zijn (volledige gebitsrenovatie bijvoorbeeld) niet uit de boedel kunnen worden vergoed. Medische kosten die niet voor vergoeding in aanmerking komen, omdat bijvoorbeeld de werking van het middel of de behandeling onvoldoende is aangetoond, kunnen evenmin uit de boedel worden vergoed.

5.2.3 Eigen bijdrage WMO

Voor zorg en ondersteuning in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) kunnen eigen bijdragen worden gevraagd. De som van de eigen bijdragen van deze wetten mogen niet boven een inkomensafhankelijk maximum terecht komen.

Als inkomensbegrip geldt hiervoor het verzamelinkomen van twee jaar geleden voor het huidige jaar (t-2). Schuldenaren met twee jaar geleden een relatief hoog verzamelinkomen kunnen dus te maken krijgen met een hoge eigen bijdrage. De minimale eigen bijdrage, die uit het vtlb betaald moet worden, staat in bijlage 2. Bij een hogere eigen bijdrage kan het meerdere gecorrigeerd worden. Dit kan in de Calculator bij "overige correcties" worden ingevoerd.

5.3 Kosten auto en vervoer

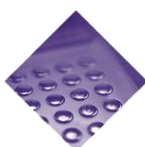
5.3.1 Auto is een boedelbestanddeel

Een auto wordt beschouwd als een bovenmatig boedelbestanddeel, dat in beginsel te gelde moet worden gemaakt. Van verkoop kan worden afgezien wanneer de waarde van de auto door de schuldenaar aan de boedel wordt vergoed. Voor het bepalen van de waarde moet een taxatie door een in overleg met de bewindvoerder aan te wijzen taxateur worden overgelegd. In dat geval moeten de kosten van de auto uit het vtlb worden betaald en mogen door de auto geen nieuwe schulden ontstaan. Ook moet een WAM verzekering zijn afgesloten. Wanneer de schuldenaar ervoor kiest de auto te behouden, moet bedacht worden dat het bezit van een auto voor het goede verloop van de regeling enige risico's met zich meebrengt. Daarbij kan gedacht worden aan verkeersboetes, aanrijdingen en schades aan de auto.

In twee gevallen kan de rechter-commissaris worden verzocht om toestemming tot het behoud van de auto, namelijk wanneer deze om medische redenen noodzakelijk is of wanneer de auto noodzakelijk is voor inkomensverwerving (werk).

5.3.2 Medische noodzaak

De schuldenaar dient aan de hand van stukken aan te tonen dat er een medische noodzaak is voor het behoud van de auto, bijvoorbeeld aan de hand van een indicatiestelling op medische gronden (en dus niet: op sociale of andere gronden). Wanneer de noodzaak is aangetoond, mag de auto behouden worden en hoeft de waarde van de auto in beginsel niet aan de boedel vergoed te worden. Wanneer er echter sprake is van een auto met een bovenmatige waarde dient deze ingeruild te worden tegen een goedkoper exemplaar. Het verschil moet worden afgedragen aan de boedel.

De kosten van de auto (o.a. brandstof, verzekering, APK, wegenbelasting, onderhoud en reparaties) moeten uit het vtlb worden betaald. Een bijdrage in de kosten vanuit de WMO wordt niet gezien als inkomen en mag behouden worden.

5.3.3 Noodzakelijk voor inkomensverwerving

Eerst moet bepaald worden of er een noodzaak is voor het behoud van de auto. Uitgangspunt is dat het woon- werkverkeer zo goedkoop mogelijk moet plaatsvinden. Wanneer de enkele reisafstand minder is dan 10 km geldt dat in principe de fiets kan worden gebruikt. Bij een enkele reisafstand van meer dan 10 km moet worden bezien of gebruik kan worden gemaakt van het openbaar vervoer. Gebruikmaking van het OV is niet reëel wanneer de reis meer dan 1,5 keer zo lang duurt als met de auto. Verder dient bij een enkele reisafstand tussen de 10 en 15 km te worden bezien of de brommer een (goedkoop) alternatief vormt.

Onder andere wanneer het werk in de nacht begint of eindigt of wanneer er sprake is van bijzondere familieomstandigheden (zoals halen/brengen jonge kinderen) kan er grond zijn af te wijken van voorgaande uitgangspunten en het behoud van een auto toe te staan.

Wanneer bepaald is dat de auto mag worden behouden, hoeft de waarde van de auto in beginsel niet aan de boedel te worden vergoed. Wanneer er echter sprake is van een auto met een bovenmatige waarde dient deze ingeruild te worden tegen een goedkoper exemplaar. Het verschil moet worden afgedragen aan de boedel.

5.3.4 De reiskosten

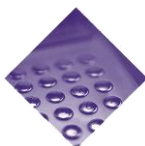
Voor de reiskosten geldt als uitgangspunt dat iedere door de werkgever betaalde reiskostenvergoeding wordt aangemerkt als inkomen. De daadwerkelijk gemaakte reiskosten worden bij de beslagvrije voet opgeteld als onderdeel van het nominale bedrag.

Voor de vaststelling van de daadwerkelijke reiskosten bij gebruik van de auto, gelden thans de volgende uitgangspunten:

- Bij een totale reisafstand van maximaal 4.600 km per jaar*, wordt in het vtlb rekening gehouden met een forfaitair bedrag van **€ 182,77** per maand.
- Wanneer de totale reisafstand meer dan 4.600 km per jaar bedraagt, wordt per gereden extra kilometer € 0,16 bij het forfaitaire bedrag opgeteld

Rekenvoorbeeld: Als een saniet minder dan 100 km per week rijdt, (dus een aantal km tot 4600 per jaar) geldt voor hem dus een nominale correctie op het VTLB van € 182,77. In het geval dat een saniet meer dan 4.600 km per jaar rijdt, bijvoorbeeld 250 km per week, dan is de rekensom als volgt. Per jaar rijdt hij 11.500 km. $11.500 - 4.600 = 6.900$ km. Dat geeft recht op $6.900 \times 0,16 = € 1104,00$ per jaar, dit is per maand € 92,00. In totaal levert dit voor deze saniet een nominale correctie op van $182,77 + 92,00 = € 274,77$ per maand.

Bij gebruik van het OV wordt gerekend met de daadwerkelijke kosten van kaarten of abonnementen en eventuele stallingskosten voor een fiets. Het kan zo zijn dat deze kosten hoger blijken te zijn dan wanneer gebruik wordt gemaakt van een auto. Dan dient in overleg met de schuldenaar een keuze te worden gemaakt. Gelet op de hiervoor onder 5.3.1 geschetste risico's die het bezit van een auto voor het verloop van de regeling meebrengen, dient niet te worden aangedrongen op de keuze voor een auto.

Bij gebruik van een brommer wordt gerekend met de daadwerkelijke benzinekosten (te berekenen op basis van de afstand). Daarnaast kunnen bij gebruik van brommer en fiets eventuele stallingskosten en incidenteel reparatiekosten worden opgevoerd. Van stallingskosten en reparaties moeten wel bewijsstukken worden overgelegd.

Bij langdurige ziekte van de schuldenaar overlegt de bewindvoerder met de rechter-commissaris in hoeverre de correctie voor de autokosten moet worden gehandhaafd. Daarbij kan rekening worden gehouden met de werkelijke kosten (o.a. verzekering en belasting). Maximum is altijd het forfaitaire bedrag. Indien geen uitzicht bestaat op hervatting van het werk waarvoor de auto noodzakelijk is, dan wordt er geen rekening meer gehouden met de kosten.

* voor uitleg over keuze van 4.600 km per jaar: zie bijlage 2, hoofdstuk 5, autokosten.

5.3.5 Auto van de zaak

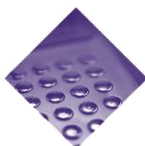
Wanneer er sprake is van een auto van de zaak dient de schuldenaar direct na toelating een zogenoemde 'Verklaring geen privégebruik' bij de Belastingdienst aan te vragen wanneer deze nog niet is afgegeven. Die zal dan in het daaropvolgende kalenderjaar ingaan, waarna gerekend kan worden met de hiervoor onder paragraaf 5.3.4 genoemde uitgangspunten. De schuldenaar mag vanaf het nieuwe jaar niet meer dan 500 km per jaar privé rijden en hij dient voor de fiscus een nauwkeurige kilometerregistratie bij te houden. Er zal vanaf dat moment geen fiscale bijtelling voor daaropvolgende jaren meer plaatsvinden.

In het eerste kalenderjaar (zolang de "verklaring geen privégebruik" nog niet haar werking heeft) zal er sprake zijn van een fiscale bijtelling bij het inkomen. Het voordeel van het privégebruik van de auto wordt dan nog belast als loon. Deze bijtelling leidt meestal tot een behoorlijke verlaging van het nettoloon en dus van de spaarcapaciteit. Het nadeel dat de boedel in verband met de fiscale bijtelling in het eerste jaar ondervindt, dient de schuldenaar aan de boedel te vergoeden. Dit kan bijvoorbeeld met een maandelijkse aflossing uit het vtlb, via het vakantiegeld, een bijdrage van een derde en/of eventueel met een verlenging van de regeling; een en ander in overleg met de rechter-commissaris.

Omdat het om behoorlijke bedragen kan gaan, is het raadzaam dat de schuldenaar al vóór toelating heeft geregeld dat gedurende de regeling een 'Verklaring geen privégebruik' geldt.

Drie methodes voor de berekening van de fiscale bijtelling:

- Een eerste methode is dat er via internet twee salarisberekeningen worden gemaakt, één met en één zonder privégebruik van de auto. Daarmee wordt het maandelijkse nettoverschil in salaris duidelijk. Dit verschil moet worden afgedragen aan de boedel.
- Ten tweede kan de werkgever worden gevraagd op basis van de voor de schuldenaar geldende concrete cijfers een pro-forma salarisstrook te maken, uitgaande van de situatie zonder bijtelling voor de auto. Het verschil met het reële netsalaris moet worden afgedragen aan de boedel.
- Tot slot kan de extra afdracht ook worden bepaald aan de hand van het volgende voorbeeld:

De cataloguswaarde van een leaseauto is € 24.000,- en de eigen bijdrage voor privégebruik aan de werkgever is maandelijks € 100,-. De grondslag voor belastingheffing is voor deze auto 20% van de cataloguswaarde. De eigen bijdrage voor privégebruik mag hierop in mindering worden gebracht. De fiscale bijtelling betreft dan $(€ 24.000,- \times 20/100) - (12 \times € 100,-) = € 3.600,-$. Als de bijtelling voor privégebruik valt in de tariefschijf van 42%, dan is de belasting over de fiscale bijtelling: $€ 3.600,- \times 0,42 = € 1.512,-$. In totaal bedraagt het nadeel voor de boedel dan $€ 1.512,- + € 1.200,-$ (eigen bijdrage aan werkgever) = $€ 2.712,-$ ofwel $€ 226,-$ per maand. Loopt de Wsnp in het eerste kalenderjaar 9 maanden, dan is het boedelnadeel $9 \times € 226,- = € 2.034,-$. Dit bedrag moet aan de boedel worden vergoed.

5.4 Studiekosten van kinderen van de schuldenaar

Kinderen van 18 jaar of ouder op MBO, HBO of WO hebben recht op studiefinanciering. De Wet op de studiefinanciering 2000 (WSF) roept, naast de onderhoudsverplichtingen die zijn vastgelegd in de artikelen 1:392 en 1:395a BW, geen zelfstandige verplichtingen van ouders jegens kinderen in het leven. Ouders worden daarom niet gecorrigeerd indien kinderen recht hebben op studiefinanciering en dus op een lening bij DUO. Studenten die geen aanvullende beurs krijgen, omdat het inkomen van de ouders hiervoor te hoog is, hebben meer leencapaciteit dan studenten die een aanvullende beurs krijgen.

In welke situatie kan aanspraak worden gemaakt op een correctie in het vtlb in verband met studiekosten van de kinderen?

Kind jonger dan 18 jaar

Voortgezet onderwijs, vso en vavo

Ouders van kinderen jonger dan 18 jaar die op het voortgezet onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet algemeen volwassenenonderwijs zitten hebben recht op kindgebonden budget en kinderbijslag. De correctie voor het KGB staat in paragraaf 3.4.

MBO

Ouders van kinderen jonger dan 18 jaar die op het MBO zitten hebben recht op kindgebonden budget en kinderbijslag. De correctie voor het KGB staat in paragraaf 3.4.

HBO of WO

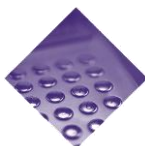
Kinderen jonger dan 18 jaar die een HBO of WO opleiding volgen hebben recht op studiefinanciering. Daarom wordt er niet gecorrigeerd.

Kind ouder dan 18 jaar

Voortgezet onderwijs en vso

Kinderen ouder dan 18 jaar die op het voortgezet onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs zitten, krijgen een basistoelage en eventueel een aanvullende toelage. De basistoelage is onafhankelijk van het inkomen van de ouders, dus hiervoor hoeft geen correctie plaats te vinden. De aanvullende toelage is wel afhankelijk van het inkomen van de ouders. Omdat deze jongeren geen mogelijkheid hebben om geld bij te lenen, moet het verlies aan aanvullende toelage gecorrigeerd worden. De correctie bestaat uit het maximale bedrag aan aanvullende toelage minus de daadwerkelijk ontvangen aanvullende toelage.

Voor de aanvullende toelage is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar

inkomen van € 34.195,- (inkomen 2015) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens.

De correctie wordt alleen toegekend als aangetoond wordt welk bedrag het kind ontvangt aan tegemoetkoming scholieren. Dit moet in de calculator ingevuld worden onder de tab kinderen.

VAVO

Kinderen ouder dan 18 jaar die op het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs zitten krijgen een basistoelage en eventueel tegemoetkoming les- of cursusgeld en een aanvullende toelage.

De basistoelage is onafhankelijk van het inkomen van de ouders, dus hiervoor hoeft geen correctie plaats te vinden. De tegemoetkoming les- of cursusgeld én de aanvullende toelage zijn afhankelijk van het inkomen van de ouders. Omdat de jongeren geen mogelijkheid hebben om geld bij te lenen, moet het verlies aan aanvullende toelage gecorrigeerd worden. De correctie bestaat uit het maximale bedrag aan aanvullende toelage minus de daadwerkelijk ontvangen aanvullende toelage.

Voor de aanvullende toelage is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar inkomen van €34.195,- (inkomen 2015) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens.

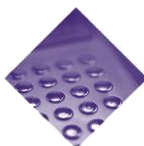
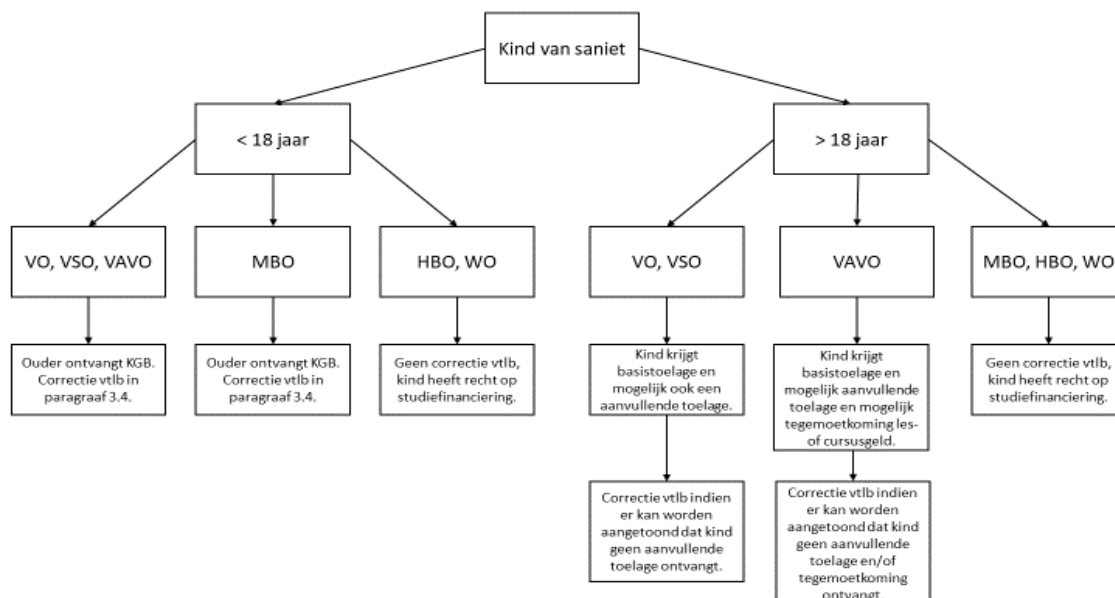
De correctie wordt alleen toegekend als aangetoond wordt welk bedrag het kind ontvangt aan tegemoetkoming scholieren. Dit moet in de calculator ingevuld worden onder de tab kinderen.

MBO, HBO of WO

Kinderen ouder dan 18 jaar die een MBO (BOL), HBO of WO opleiding volgen hebben recht op studiefinanciering. Daarom wordt er niet gecorrigeerd.

Studiekosten en een of beide partners in de regeling zonder gemeenschap van goederen

Tot 1 augustus 2015 gold dat als beide partners werken en er geen gemeenschap van goederen bestaat, beiden een deel van de studiekosten moeten dragen. (indien dit van toepassing is, kan men de regels hiervoor terug vinden in het rapport januari 2015).

5.5 Kosten kinderopvang

De netto kosten voor kinderopvang, noodzakelijk voor het verwerven van inkomen, worden volledig gecorrigeerd.

5.6 Alimentatie, co-ouderschap en omgangsregeling

5.6.1 Door de schuldenaar te betalen kinderalimentatie

Is aan de schuldenaar in een rechterlijk vonnis of in een overeenkomst betreffende levensonderhoud een kinderalimentatieverplichting opgelegd, dan is daarmee de onderhoudsplicht van de schuldenaar gegeven. Deze verplichting loopt door gedurende de schuldsaneringsregeling. De alimentatie moet betaald worden uit het vtlb. Als de schuldenaar niet aan de betalingsverplichting voldoet ontstaat dus een nieuwe schuld.

Uitgangspunt is echter dat er in de schuldsanering geen draagkracht bestaat. Om die reden moet nihilstelling van de alimentatieplicht worden verzocht, met terugwerkende kracht ingaande de datum waarop de schuldsaneringsregeling van toepassing is geworden. De netto-kosten die met dit verzoek zijn gemoeid komen in principe ten laste van de boedel.

De schuldenaar kan in verband met de te betalen kinderalimentatie de rechter-commissaris verzoeken bij schriftelijke beschikking het vtlb te verhogen met een in die beschikking vast te stellen nominaal bedrag. Alleen in uitzonderlijke gevallen – bijvoorbeeld indien duidelijk is dat de financiële positie van de ouders gezamenlijk zodanig is dat sprake is van een klemmend tekort om in de behoefte van de kinderen te voorzien – is ruimte voor een dergelijke correctie.

Ook kan de rechter-commissaris er rekening mee houden dat, indien de rechthebbende ouder een Participatiewet-uitkering geniet, de ontvangen kinderalimentatie in mindering wordt gebracht op die Participatiewet-uitkering.

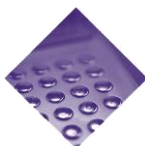
De rechter-commissaris kan aan zijn beschikking voorwaarden verbinden (met name dat het bedrag van de verhoging ook werkelijk aan de alimentatiegerechtigde ouder wordt betaald) en terugwerkende kracht verlenen.

5.6.2 Door de schuldenaar te betalen partneralimentatie

In het rapport Alimentatienormen is verder de volgende passage opgenomen:

“Indien een onderhoudsplichtige is toegelaten tot de schuldsanering uit hoofde van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, beveelt de werkgroep aan de geldende onderhoudsverplichtingen jegens andere onderhoudsgerechtigden dan kinderen en stiefkinderen die de leeftijd van een en twintig jaren nog niet hebben bereikt, desgevraagd voor de duur van de schuldsanering op nihil te bepalen, uiteraard slechts in die gevallen waarin voor het vrij te laten bedrag niet met die verplichtingen rekening is gehouden”.

De schuldenaar moet verzoeken tot vermindering of nihilstelling van zijn alimentatieverplichtingen. De netto-kosten van dit verzoek komen in beginsel voor rekening van de boedel.

5.6.3 Co-ouderschap en omgangsregeling

Het onderscheid tussen een co-ouderschapsregeling en een omgangsregeling wordt losgelaten. De berekening van de correctiepost bij co-ouderschap, is met de invoering van de Participatiewet, te lastig geworden, omdat de hoogte van het kindgebonden budget telkens wijzigt met een verandering in het huishouden. Daarbij kan het grote verschillen geven met de vergoeding die toegekend wordt bij een omgangsregeling. Daarom wordt voortaan uitgegaan van een eensluidende regeling voor de correctie bij co-ouderschap zowel als een omgangsregeling, bestaande uit een vast bedrag per kind per zorgdag.

Heeft een saniem kinderen die (deels) wonen bij een ex-partner dan kan er sprake zijn van co-ouderschap of een omgangsregeling. Ontvangt saniem geen enkele vergoeding voor de kosten die daarmee gemoeid zijn, dan kan ter dekking van de kosten een correctie worden gevraagd. Bij het verzoek dient het bestaan en de omvang van de regeling te worden aangetoond.

5.7 Correctie voor kosten budgetbeheer, budgetbegeleiding en beschermingsbewind

Kosten voor budgetbeheer, budgetbegeleiding en beschermingsbewindvoering dienen te worden betaald uit het vtlb. De rechter-commissaris kan een correctie toestaan in het nominaal bedrag, als de maatregel noodzakelijk wordt geacht voor een goed verloop van de regeling en de schuldenaar gezien zijn inkomen niet in aanmerking komt voor bijzondere bijstand. Ten aanzien van budgetbeheer en budgetbegeleiding zal het gaan om uitzonderlijke gevallen waarin een correctie wordt toegestaan.

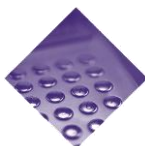
Een eventuele correctie dient bij de post overige correcties te worden opgenomen.

5.8 Overige correcties

De bijstandsuitkering voorziet in de directe levensbehoeften. Hiervan moeten dus de huishoudelijke uitgaven worden betaald. Alleen in extreme gevallen kan voor huishoudelijke kosten gecorrigeerd worden. De rechter-commissaris kan ook in andere bijzondere gevallen dan hieronder omschreven een correctie toepassen, indien hij hiertoe aanleiding ziet.

Er kan in sommige gevallen aanleiding zijn aan een schuldenaar die een representatieve functie heeft waaruit hij een aanzienlijk inkomen verdient, maar geen vergoeding voor representatie ontvangt, een bedrag voor kleding c.q. uiterlijke verzorging toe te kennen. Een eventuele vergoeding voor representatie van de werkgever valt in de boedel.

Voorts is er de mogelijkheid om bij 2 nagenoeg fulltime werkende schuldenaren een dubbele arbeidstoeslag toe te kennen (zie Arbeidstoeslag: 5% van de Participatienorm) en de mogelijkheid lokale lasten uit de boedel te betalen (zie Gemeente- en waterschapsbelasting). Incidentele uitgaven die tot een aanspraak op bijzondere bijstand zouden leiden, indien het inkomen op Participatiewetniveau zou liggen, kunnen ook voor correctie in aanmerking komen.

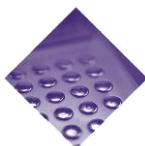

5.9 Geen correcties

Voor een aantal zaken wordt geen correctie gegeven. Deze lijst is niet volledig, het zijn slechts enkele veelvoorkomende voorbeelden.

- kerkelijke bijdragen;
- bijdragen ter ondersteuning aan familie in het buitenland.

Bovenstaande kosten moeten uit het vtlb worden betaald.

6 Inkomsten

6.1 Inkomsten die wel als inkomen worden aangemerkt

Alle inkomsten van de schuldenaar boven het vtlb moeten afgedragen worden aan de boedel, behoudens een aantal in 6.2 genoemde uitzonderingen. Ook inkomensbestanddelen waarvoor een zo genoemd beslagverbod geldt vallen in de boedel. Het is dus niet zo dat die inkomsten bovenop het berekende vtlb door de schuldenaar mogen worden behouden; die inkomsten worden geacht deel uit te maken van het inkomen waarvan alleen het vtlb mag worden behouden.

Wanneer er sprake is van een gemeenschap van goederen, vallen ook inkomsten van een echtgenoot of geregistreerd partner in de boedel, voor zover deze inkomsten daadwerkelijk worden ontvangen (dus niet voor zover deze niet wordt uitbetaald). Dit kan ook een gemeenschap van winst en verlies of vruchten van inkomsten zijn. Het gaat dan om het inkomen van degene(n) die in de Wsnp zit(ten).

Bij het vaststellen van het vtlb worden als inkomsten aangemerkt: alle bedragen die, onder welke benaming ook, door de schuldenaar feitelijk worden ontvangen. Eveneens kan rekening worden gehouden met fictieve inkomsten en met loon in natura.

Omdat privégebruik van de auto van de werkgever wordt aangemerkt als loon in natura wordt daarvoor af te dragen loonbelasting en premieheffing ook tot het (netto) inkomen gerekend; privégebruik wordt als loon aangemerkt waarover de werkgever inhoudingsplichtig is. De eigen bijdrage voor het privégebruik wordt ook als nettoloon aangemerkt.

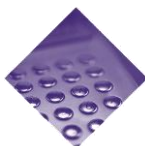
Inhoudingen (vrijwillige) op de loonstrook, zoals bijdragen voor een personeelsvereniging, moeten bij het inkomen worden opgeteld; deze maken immers deel uit van het inkomen.

Alimentatie wordt eveneens aangemerkt als inkomsten die bij het inkomen moeten worden opgeteld worden in de maand waarin het wordt ontvangen. Het betreft zowel de alimentatie die door de schuldenaar zelf wordt ontvangen (partneralimentatie) als de alimentatie die wordt ontvangen voor de door de schuldenaar verzorgde kinderen (kinderalimentatie). Alimentatie voor inwonende kinderen van 18 jaar en ouder valt niet in de boedel, maar komt toe aan het meerderjarig kind. Indien over inkomsten nog belasting moet worden afgedragen (bijvoorbeeld partneralimentatie) dient hiermee rekening te worden gehouden.

Bij wisselende inkomsten van de schuldenaar kan het lastig zijn om maandelijks het inkomen met het vtlb te vergelijken en het meerdere aan de boedel af te dragen. In de ene maand kunnen de inkomsten ver onder het vtlb liggen, terwijl de volgende maand een behoorlijk inkomen wordt ontvangen. Dit kan ook het geval zijn wanneer een uitkering is aangevraagd die pas na enige tijd met terugwerkende kracht wordt toegekend. Welk bedrag wordt gehanteerd (gemiddeld), wordt in overleg met de rechter-commissaris vastgesteld.

Nabetalingen vallen in beginsel in de boedel, ongeacht of deze zien op de periode vóór of ná toepassing van de Wsnp.

Ziet de nabetaaling gedeeltelijk op de periode vóór toepassing van de Wsnp en gedeeltelijk op de periode ná toepassing van de Wsnp, dan dient voor het gedeelte dat ziet op de Wsnp-periode een herberekening van het vtlb te worden gemaakt. Uit deze herberekening blijkt welk deel van de nabetaaling in de boedel valt en welk deel schuldenaar mag houden.

Voorbeeld: een schuldenaar is op 1 oktober 2016 toegelaten tot de Wsnp. In maart 2017 krijgt hij met terugwerkende kracht tot 1 juli 2016 een nabetaling van woonkostentoeslag. Het gedeelte dat ziet op de periode juli tot en met september 2016 valt in de boedel, over de periode oktober 2016 tot en met maart 2017 moet het vtlb herberekend worden. Hieruit kan blijken dat een deel van de nabetaling over oktober 2016 tot en met maart 2017 behouden mag worden.

Op deze wijze wordt de regeling in overeenstemming gebracht met het bepaalde in artikel 475 b lid 3 Rv en het arrest van de Hoge Raad van 31 oktober 2014 (ECLI:NL:HR:2014:3068).

Voor de regeling met betrekking tot het vakantiegeld wordt verwezen naar paragraaf 6.2.9 van het rapport.

Op de schuldenaar rust de verplichting om zich in te spannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Deze inspanningsverplichting brengt tevens met zich dat de schuldenaar moet kunnen aantonen dat alle belastingteruggaven, kortingen en toeslagen waarop hij en zijn partner recht hebben, te gelde worden gemaakt of in ieder geval dat hij een verzoek daartoe heeft ingediend. Het is aan te raden de belastingteruggaaf te regelen via een Voorlopige Teruggaaf die maandelijks wordt uitbetaald.

6.1.1 Inkomsten in verband met meerderjarige inwoners

Inwonende familieleden, vrienden en bekenden

De schuldenaar is verplicht alles te doen wat redelijkerwijs mogelijk is om zijn inkomen te vergroten. Om deze reden is hij in principe altijd verplicht om aan inwonende gezinsleden, familieleden en andere personen een vergoeding voor het gebruik van de woning te vragen. Ook indien geen bijdrage wordt betaald, wordt een bedrag als fictief inkomen berekend en ingevoerd. Dit verhoogt het inkomen.

Daar staat tegenover dat in veel gevallen ook het vtlb omhoog gaat als de huurtoeslag en mogelijk de uitkering van schuldenaar verlaagd wordt in verband met het inkomen van deze overige inwoners.

De (fictieve) bijdrage wordt ingevoerd als inkomen onder het kopje "tegemoetkoming inwonenden". Dit geldt bij alleenstaande schuldenaren en bij paren die gehuwd zijn in gemeenschap van goederen.

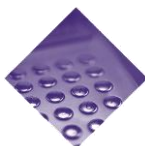
Let op: deze bijdrage wordt niet als inkomen opgevoerd in de situatie van één of beiden partners in de regeling, geen gemeenschap van goederen. In deze situaties moet de bijdrage in mindering worden gebracht op de gehele woonlasten alvorens dit in te voeren in de calculator. Zie ook 3.3.1.

Onder "meerderjarige inwoner" wordt verstaan: iedere volwassene die bij de schuldenaar in huis woont en voor de berekening van de beslagvrije voet niet wordt aangemerkt als partner. Dus zowel meerderjarige kinderen als derden.

Er worden drie categorieën inwoners onderscheiden:

1. Meerderjarige kinderen die studeren en recht hebben op een OV-kaart.

Indien het kind studeert en een OV-kaart heeft, kan een bijdrage in de woonlast achterwege blijven. Of kinderen wel of niet bepaalde bijverdiensten hebben, kan dus in het midden worden gelaten: het is immers niet ongebruikelijk dat studerende kinderen bij hun ouders inwonen en de schuldeisers worden daardoor niet benadeeld ten opzichte van de situatie dat zij uitwonend zouden zijn. Hierbij wordt in

aanmerking genomen dat kinderen die een substantieel inkomen hebben, niet in aanmerking komen voor een OV-kaart.

2. Meerderjarige kinderen tussen 18 en 21 jaar die geen recht hebben op een OV-kaart

Tot 21 jaar geldt voor ouders een wettelijke onderhoudsplicht. Gelet hierop dient alleen een bijdrage in de woonlast in aanmerking te worden genomen als de schuldenaar door het inwonend zijn van zijn kind uitkeringen, heffingskortingen en/of kwijtschelding van bijvoorbeeld gemeentelijke belastingen en/of toeslagen derft. De bijdrage wordt dan gesteld op het gederfde bedrag.

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier om het bedrag dat de schuldenaar derft omdat zijn kind in- in plaats van uitwonend is. Niet om het bedrag dat hij sowieso minder ontvangt omdat zijn kind meerderjarig wordt.

3. Overige meerderjarige inwoners

Van overige meerderjarige inwoners mag verwacht worden dat zij een bijdrage leveren in de woonlasten. Het (fictief) inkomen wordt dan gesteld op de hoogste van de twee volgende bedragen:

- a. Een evenredig deel van de netto-woonlasten berekend naar rato van het aantal bewoners. Voor berekening van het aantal bewoners geldt dat indien er meerdere minderjarige kinderen zijn, deze samen voor één persoon tellen (kleinkinderen tellen niet mee indien hun ouders inwonend zijn).

Bij een huurwoning wordt voor de netto-woonlasten uitgegaan van:

huur + servicekosten +/- huurtoeslag;

Bij een koopwoning wordt voor de netto-woonlasten uitgegaan van:

hypotheekrente + 0,058% van de WOZ-waarde +/- de belastingteruggaaf +/- tegemoetkoming in de woonlasten; of

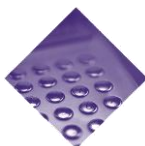
- b. Het bedrag dat de schuldenaar door het inwonen aan uitkeringen, heffingskortingen en/of kwijtschelding van bijvoorbeeld gemeentelijke belastingen en/of toeslagen derft.

De derde optie: het bedrag dat de schuldenaar, na aftrek van een forfaitair bedrag voor kost- en/of inwoning, daadwerkelijk als bijdrage in de woonlasten van de inwoner(s) ontvangt, is vanaf januari 2018 komen te vervallen. Deze optie leverde zelden het hoogste bedrag van de drie berekeningen op en daarnaast bestaat er veel onduidelijkheid over het begrip kostgeld. In de bijlage onder hoofdstuk 6 staat overigens nog wel vermeld wat het Nibud hanteert als richtlijnen voor voeding, energie, water en wassen.

Tweepersoonshuishouden en beslagvrije voet

Bij de berekening die de deurwaarder hanteert van de beslagvrije voet van een alleenstaande met een inwonend meerderjarig kind, wordt uitgegaan van een tweepersoonshuishouden. De vtlb-calculator gaat uit van een éénpersoonshuishouden. Dit heeft gevolgen voor de hoogte van de beslagvrije voet, omdat bij een tweepersoonshuishouden een lagere maximale verhoging van de woonkosten geldt dan bij een éénpersoonshuishouden. Destijds is er voor gekozen om in de calculator de inwonende kinderen niet als extra personen mee te tellen. Het verschil tussen de correctie bij een één- of tweepersoonshuishouden was toen ook minimaal. In de loop der jaren is het verschil echter steeds groter geworden. Aanpassing van de calculator aan de berekening van de deurwaarder zou leiden tot wijziging van de berekening van het bedrag dat de schuldenaar derft door inwoning van het meerderjarig kind.

Na de invoering van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet zal dit verschil in berekening zich niet meer voordoen. De werkgroep heeft er daarom voor gekozen om de

vtlb-calculator niet aan te passen voor de – naar verwachting – betrekkelijk korte periode die rest tot de invoering van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet.

6.1.2 Verdeling heffingskortingen

Individuele kortingen, zoals de algemene heffingskorting, arbeidskorting, en ouderenkorting, komen toe aan degene die er recht op heeft (voor zover aangevraagd). De inkomensafhankelijke combinatiekorting, die per huishouden wordt toegekend, wordt bij het berekenen van het vtlb gelijkmatig verdeeld over de partners (ieder 50%).

6.1.3 Belastingaftrek specifieke ziektekosten/ Tegemoetkoming Specifieke Ziektekosten (TSZ)

Sommige ziektekosten kunnen opgevoerd worden als persoonsgebonden aftrekpost voor de inkomstenbelasting. Dit kan leiden tot een belastingteruggaaf. Deze specifieke ziektekosten staan beschreven in afdeling 6.5 van de Wet Inkomstenbelasting 2001.

Sommige mensen kunnen de waarde van hun persoonsgebonden aftrek niet effectueren, omdat negatieve inkomstenbelasting niet mogelijk is. Dit is vaak het gevolg van de hoogte van het inkomen aan de ene kant en de totale hoogte van de verschillende aftrekposten aan de andere kant. Hiervoor geldt de Tegemoetkoming Specifieke Ziektekosten (TSZ). De niet te verzilveren aftrek wordt dan vergoed via het voor het huishouden geldende inkomstenbelastingtarief.

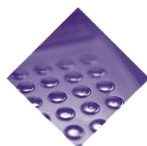
De regeling wordt uitgevoerd door de Belastingdienst. De belastingplichtige hoeft hiervoor geen aparte aanvraag in te dienen. Bij de aangifte Inkomstenbelasting bekijkt de Belastingdienst ook of er recht bestaat op een tegemoetkoming als gevolg van deze regeling. Is dit het geval, dan wordt hiervoor een aparte beschikking gegeven. Er moet dus wel belastingaangifte worden gedaan.

De belastingteruggaaf en de tegemoetkoming gelden als inkomen en vloeien dus in de boedel. Mochten de kosten uit het vtlb worden voldaan, dan kan de belastingteruggaaf die hiermee samenhangt aan de schuldenaar worden vergoed.

6.1.4 Tegemoetkoming arbeidsongeschikten en individuele inkomenstoelage

De tegemoetkoming arbeidsongeschikten en de inkomenstoelage worden beschouwd als inkomen. Ten aanzien van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten geldt dat er van wordt uitgegaan dat hier reële kosten tegenover staan. Deze tegemoetkoming valt dus in beginsel niet in de boedel.

De individuele inkomenstoelage is een toeslag voor wie langdurig heeft moeten rondkomen van een laag inkomen. Deze toeslag is een toekenning achteraf en wordt eenmaal per jaar uitbetaald. Verrekening per jaar doet echter geen recht aan het doel van de inkomenstoelage. De jaarlijkse toeslag dient derhalve maandelijks bij het inkomen te worden opgeteld. Daar het een betaling achteraf betreft, zijn de principes van een nabetaling hierop van toepassing. Als de individuele inkomenstoelage binnen het jaar nadat iemand is toegelaten tot de wsnp wordt uitgekeerd, valt derhalve het deel van vóór de wsnp in de boedel. (zie 6.1)

6.2 Inkomsten die niet als inkomen worden aangemerkt

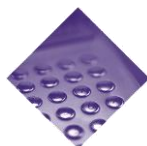
Alle inkomsten van de schuldenaar boven het vtlb moeten afgedragen worden aan de boedel, behoudens een aantal hierna genoemde uitzonderingen. Ook inkomensbestanddelen waarvoor een zo genoemd beslagverbod geldt vallen in de boedel. Het is dus niet zo dat die inkomsten bovenop het berekende vtlb door de schuldenaar mogen worden behouden; die inkomsten worden geacht deel uit te maken van het inkomen waarvan alleen het vtlb mag worden behouden.

Niet als inkomsten worden aangemerkt alle bedragen die worden ontvangen:

- Als vergoeding voor onkosten, indien en voor zover tegenover de ontvangen vergoeding reële kosten staan. Dergelijke vergoedingen en uitkeringen mogen volledig behouden worden. In het overzicht in deze paragraaf worden de voornaamste genoemd.
- Een deel van het vakantiegeld en een deel van eventuele inkomsten uit overwerk mogen worden behouden.
- De huurtoeslag en zorgtoeslag en het kindgebonden budget mogen ook volledig behouden worden. Zoals uiteengezet in de paragrafen 3.2 en 3.3 worden deze wel meegenomen in de berekening van het vtlb.

Daar waar de wet zelf aftrek van vergoedingen op bepaalde kostenposten bepaalt (bijvoorbeeld huurtoeslag), wordt derhalve geen correctie van het inkomen toegepast. Met toeslagen die niet als inkomen worden aangemerkt, zal derhalve wel rekening worden gehouden bij het bepalen van de hoogte van het vtlb, nu deze toeslagen leiden tot vermindering van kosten die in de berekening van het vtlb zijn begrepen.

Niet als inkomen aan te merken	Paragraaf
Wezen uitkering	6.2.1
Kinderbijslag	6.2.2
Bijzondere bijstand	6.2.3
Woonkostentoeslag	
Studiefinanciering voor schuldenaar en partner, voor wat betreft de component studiekosten (lesgeld en leermiddelen)	6.2.4
Uitkeringen op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	6.2.5
MBO studenten lesgeld vergoeding DUO	
Huurtoeslag	
Kind gebonden budget	6.2.6
Kinderopvangtoeslag	
Tegemoetkoming kosten kinderopvang	
Zorgtoeslag	6.2.7

Vervoersvergoedingen op basis van de WMO voor daadwerkelijk gemaakte kosten	
Een deel van inkomsten uit overwerk	6.2.8
Een vrij te laten deel van het vakantiegeld	6.2.9
Pleegkindvergoeding	6.2.10
Persoonsgebonden budget (PGB)	6.2.11

6.2.1 Nabestaanden- en wezenuitkering

De nabestaandenuitkering die een schuldenaar voor zichzelf ontvangt wordt als inkomen gezien. Deze uitkering valt dus in de boedel.

Treedt de schuldenaar op als wettelijk vertegenwoordiger van een wees die een nabestaandenuitkering ontvangt dan behoort die uitkering niet tot het inkomen van de schuldenaar. In dat geval valt de uitkering dus niet in de boedel.

6.2.2 Kinderbijslag

Kinderbijslag valt niet in de boedel.

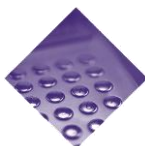
6.2.3 Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand, verstrekt ter compensatie van specifieke kosten (zoals de aanschaf van een wasmachine), wordt vrijgelaten. De verstrekking van bijzondere bijstand is gemeentelijk beleid.

6.2.4 Studiefinanciering voor schuldenaar en/of partner

Ontvangt de schuldenaar zelf of zijn niet-wsnp partner een basisbeurs en eventueel een aanvullende beurs ingevolge de Wet op de studiefinanciering 2000, dan valt deze uitkering slechts in de boedel voor zover zij is bedoeld voor levensonderhoud (zie ook paragraaf 3.5). De vergoedingen uit de studiefinanciering die bedoeld zijn voor de kosten die direct gerelateerd zijn aan studeren worden niet meegenomen. Het deel dat bestemd is voor levensonderhoud wordt dus wél als voor de regeling relevant inkomen beschouwd, terwijl de vergoedingen voor lesgeld en leermiddelen buiten beschouwing worden gelaten. Dit bedrag aan levensonderhoud telt mee voor het berekenen van het vrij te laten bedrag. In de calculator worden basisbeurs en een aanvullende beurs als inkomen opgenomen, een eventuele lening wordt niet meegenomen.

Alleen wanneer er sprake is van andere inkomsten kan er ook sprake zijn van een afloscapaciteit. Aangezien het bedrag aan levensonderhoud dat wordt uitgekeerd in de studiefinanciering afhankelijk is van het inkomen van de ouders en dus varieert, maar het lesgeld en het bedrag voor leermiddelen steeds vaste bedragen zijn, dient in de calculator alleen het bedrag van de basisbeurs en de aanvullende beurs te worden ingevuld. De calculator rekent uit hoeveel het bedrag aan levensonderhoud bedraagt. Eventueel lopende studieleningen worden niet meegenomen.

De studiekosten van de schuldenaar zelf worden uitsluitend vergoed wanneer de rechter-commissaris daarmee heeft ingestemd. Reden daarvoor kan zijn dat met het afronden van de studie op korte termijn voor de boedel voordeel te behalen is.

6.2.5 Uitkeringen op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Uitkeringen op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten vallen niet in de boedel. Hier staan reële kosten tegenover en de tegemoetkoming is daarvoor bedoeld, zie paragraaf 5.4.

6.2.6 Kindgebonden budget (KGB)

Het kindgebonden budget is een bijdrage in de kosten voor kinderen tot 18 jaar die wordt ontvangen naast de kinderbijslag. Het kindgebonden budget wordt om die reden niet aangemerkt als inkomen. Het al dan niet ontvangen van het kindgebonden budget is wel van belang bij het bepalen van het vtlb, zie paragraaf 3.4.

6.2.7 Zorgtoeslag

De zorgtoeslag is bedoeld ter financiering van bepaalde kosten en wordt om die reden niet als inkomen aangemerkt. Wel is de zorgtoeslag van belang voor het vaststellen van het vtlb, zie paragraaf 3.2.

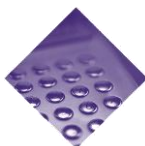
6.2.8 Inkomsten uit overwerk

Onder overwerk wordt verstaan verrichte werkzaamheden bovenop de werkzaamheden op basis van een dienstverband dat bij de betreffende werkgever als fulltime geldt. Deze werkzaamheden naast de fulltimebaan kunnen bij dezelfde werkgever worden verricht, maar kunnen ook bij een andere werkgever worden verricht. Wanneer een schuldenaar een AOW-uitkering ontvangt en daarnaast inkomsten uit werk heeft, dan worden de inkomsten uit dat werk ook als overwerk beschouwd. Ontvangt een schuldenaar een mantelzorgcompliment naast een fulltime dienstverband, dan moet dit mantelzorgcompliment ook als overwerk worden behandeld. Inkomsten uit overwerk vallen in beginsel in de boedel. De rechter-commissaris kan toestemming geven deze inkomsten voor 50% vrij te laten. Deze 50% regel geldt voor alle soorten overwerk, zowel incidenteel als structureel en wordt niet pas na een bepaalde periode overwerk toegepast. Schuldenaren kunnen niet worden verplicht overwerk te verrichten.

6.2.9 Vakantiegeld & Vakantiebonnen

Vakantiegeld

Artikel 475 d Rv verwijst naar de Participatiewetnorm. In deze norm is 5% vakantiegeld begrepen. Dit vakantiegeld wordt op het maandelijks te verstrekken bedrag aan uitkering ingehouden en jaarlijks in juni uitgekeerd (artikelen 19 en 45 Participatiewet). Dit betekent dat, als voor de berekening van het vtlb 95% of 100% van de norm zou worden genomen, het vtlb ook het vakantiegeld omvat. Het uit te keren vakantiegeld valt in dat geval helemaal in de boedel.

Deze werkwijze heeft grote nadelen. Niet alleen vinden de meeste schuldenaren het prettig eenmaal per jaar een extra bedrag te krijgen, maar bovendien is dit bedrag vaak een nuttige spaarpot voor het oplossen van problemen zoals nieuwe schulden of een boedelachterstand, dan wel voor aanschaf van kleding of huisraad.

Het in de Participatiewetnorm opgenomen vakantiegeld wordt daarom bij de berekening van het vtlb maandelijks niet meegenomen. Dit (vakantie)geld wordt in mei of juni meegenomen in de berekening van het vtlb. Het bedrag aan vakantiegeld dat behouden mag worden, is in die maand dus 95% of 100% van de toepasselijke norm.

Het vakantiegeld dat van de werkgever of uitkeringsinstantie ontvangen wordt, valt geheel in de boedel, maar in de maand mei of juni is het vtlb dus hoger met als gevolg dat de schuldenaar (een deel van) het ontvangen vakantiegeld niet hoeft af te dragen.

De vraag die rijst bij deze manier van berekenen van het vakantiegeld, is de volgende: Ontvangt de schuldenaar in het eerste jaar van de schuldsanering toch het "volledige" vakantiegeld volgens de berekening? Dit is het geval. De schuldenaar draagt namelijk toch, uitgaande van een looptijd van drie jaar, driemaal het niet vrij te laten deel van zijn vakantiegeld af.

Vanaf het begin van de regeling wordt het vrij te laten bedrag maandelijks verminderd met het te ontvangen deel van het vakantiegeld, doordat wordt uitgegaan van 90% in plaats van 95% van de bijstandsnorm. Hierdoor kan de schuldenaar bij ontvangst van het vakantiegeld het vrij te laten deel van het vakantiegeld houden omdat dit gedurende de regeling maandelijks wordt gereserveerd.

Nu er altijd in de regeling drie keer vakantiegeld wordt uitbetaald betekent dit, dat er ook drie jaar lang maandelijks in het vrij te laten bedrag rekening is gehouden met het te ontvangen vakantiegeld. Het vrij te laten bedrag is maandelijks al met 1/12 deel van het vakantiegeld verminderd.

Slechts in uitzonderingsgevallen kan de bewindvoerder het vakantiegeld maandelijks meenemen in de betreffende norm. Het vtlb is dan dus iedere maand iets hoger met als gevolg dat de schuldenaar maandelijks minder hoeft af te dragen. Er is dan geen recht op een vrij te laten deel vakantiegeld in mei of juni.

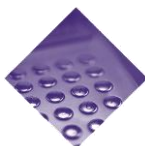
Arrest Hoge Raad

Indien het inkomen lager is dan de beslagvrije voet moet men rekening houden met het arrest van de Hoge Raad. In dit geval moet achteraf 1/12 deel van het vakantiegeld worden opgeteld bij het inkomen van de maand waarin het vakantiegeld is opgebouwd. Indien het totale inkomen dan lager is dan de beslagvrije voet, hoeft het vakantiegeld niet te worden afgedragen. Zie het arrest van de Hoge Raad van 31 oktober 2014 (ECLI:NL:HR:2014:3068).

Vakantiebonnen

Bepaalde bedrijfstakingen kennen (nog) een elektronisch vakantiebonnensysteem. In dit systeem is de werkgever verplicht om de werknemer behalve het verdiende loon over een bepaalde periode ook een "bon" van een bepaalde waarde te verstrekken. De werknemer kan die "bon" dan vervolgens inwisselen voor (meestal) vakantiegeld en loon tijdens vakantiedagen.

Voor de berekening van het vtlb wordt dan uitgegaan van het volgende:
Bij de vakantiegeldcomponent heeft de schuldenaar in principe recht op 100% van het vakantiegeld voor de toepasselijke Participatiewetnorm, het overige zou naar de boedel

moeten gaan. Voor het deel dat de "bonnen" zien op doorbetaling van het loon tijdens de vakantiedagen heeft de schuldenaar recht op het vtlb. De bewindvoerder kan aan de hand van de loonstroken zien voor welke periode de "bonnen" gelden. Hoe te handelen in de praktijk?

Wanneer uitbetaling van de vakantiebonnen plaatsvindt, gaat het gehele bedrag naar de boedel. Het vakantiegeld (100% van het vakantiegeld bij de toepasselijke Participatiewetnorm) wordt naar de schuldenaar overgemaakt. In de maanden daarna wordt bekeken of het loon van de schuldenaar niet onder het vtlb uitkomt. Is dit het geval, dan dient vanuit de boedel een aanvulling plaats te vinden ter hoogte van het verschil tussen de inkomsten van die maand en het vtlb.

Uitbetaalde vakantiedagen

Steeds vaker doet zich de situatie voor, bijvoorbeeld bij uitzendcontracten, payrolling en nulurencontracten, dat werknemers wekelijks of maandelijks direct bij hun salaris ook hun vakantiegeld en vakantie-urenopbouw uitbetaald krijgen.

Waar het gaat om vakantiegeld wordt verwezen naar de laatste alinea hierboven onder vakantiegeld. Er kan in die gevallen gekozen worden voor een vtlb inclusief een maandelijks vakantiegeld. Er dient dan alleen jaarlijks in mei nog bezien te worden of het totaal recht op vakantiegeld is uitbetaald.

Wanneer het gaat om uitbetaalde vakantie-uren kan worden aangesloten bij de systematiek van de vakantiebonnen. Jaarlijks bestaat recht op minimaal 20 dagen doorbetaalde vakantie en 5 vrije dagen. Het hangt van de omvang van de functie af in hoeverre het noodzakelijk en gewenst is vanuit de boedel te voorzien in een inkomen voor de periode waarin de werknemer geen inkomen verwerft doordat hij vakantie-uren opneemt. Het bedrag dat voorziet in de opbouw van vakantiedagen is inkomen. Bij een verzoek om vakantie op te mogen nemen, wordt door de bewindvoerder beoordeeld wat is opgebouwd dan wel afgedragen en wat kan worden uitgekeerd van de boedel.

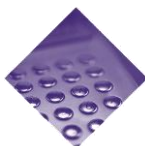
Individueel Keuze Budget

Het Individueel Keuzebudget (IKB) is een systeem waarmee werknemers meer speelruimte wordt gegund om de regie te voeren rond aan- en verkoop van vakantiedagen, het moment van uitbetalen van vakantiegeld en eindejaarsuitkering en overige secundaire arbeidsvoorwaarden. Aan het einde van het kalenderjaar wordt het restant van het IKB uitbetaald. Steeds meer werkgevers gaan over op (een vorm van) dit systeem.

In het IKB kan opgenomen zijn dat een x-aantal uur bovenwettelijk verlof wordt gekocht, zodat men, in plaats van alleen de wettelijke 20 dagen, 25 verlofdagen opbouwt bij een fulltime dienstverband. Aankoop van deze uren (tot een maximum van 25 dagen) is toegestaan. Gebruik van het IKB voor andere zaken dan aankoop van een x-aantal bovenwettelijke verlofuren tot maximaal 25 dagen bij fulltime dienstverband is niet toegestaan of moet gecompenseerd worden uit het vrij te laten bedrag.

Hoofregel is dat tijdens de regeling 3 maal het bovenmatig vakantiegeld over een jaar, de eindejaarsuitkering en het restant IKB is afgedragen.

Voorgenomen wijzigingen van het IKB mogen niet ten koste gaan van spaarcapaciteit en moeten altijd besproken worden met de bewindvoerder.

6.2.10 Pleegkindvergoeding

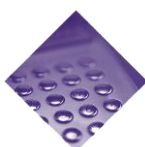
Voor het onderhouden van een pleegkind wordt soms een vergoeding verkregen. Vanwege de bijzondere aard van deze uitkering wordt deze vrijgelaten. Tegenover de vergoeding staan immers ook reële kosten.

6.2.11 Persoonsgebonden budget (PGB)

In de gevallen waar de schuldenaar zorgbehoevend is en daarvoor PGB ontvangt, is dat geen inkomen.

Als het PGB is toegekend voor het inkopen van zorg voor de schuldenaar wordt dit buiten beschouwing gelaten bij berekening van het vtlb indien hiervoor daadwerkelijk zorg wordt ingekocht.

Als de schuldenaar zorg verleent en hiervoor vanuit een PGB betaald wordt, dan geldt dit als inkomen, tenzij de schuldenaar enkel budgetbeheerder is voor een zorgbehoevend gezinslid en met dit PGB zorg bij derden wordt ingekocht.

7 Overheveling

Beslagvrije voet

Door de wijziging van artikel 475d Rv worden de correcties, die voor de beide partners gezamenlijk gelden, opgeteld bij de beslagvrije voet. Daarna vindt de aftrek in verband met het inkomen van de partner plaats. Er wordt binnen de beslagvrije voet niet meer naar rato van inkomen verdeeld.

Nominaal bedrag

De verdeling naar rato van inkomen gebeurt nog wel binnen het nominale bedrag. Er vindt binnen het nominale bedrag automatisch overheveling plaats in het geval van:

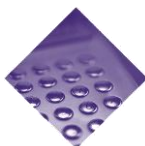
- een paar, geen gemeenschap van goederen én
- beiden in de regeling én
- waarvan een partner een inkomen heeft lager dan het berekende vrij te laten bedrag én
- het gaat om de gezamenlijke posten, zoals hieronder genoemd, niet om persoonlijke posten zoals bijvoorbeeld het eigen risico en reiskosten. De gezamenlijke posten zijn: reserveringstoeslag, arbeidstoeslag, de woonlasten niet gecorrigeerd door 475d, de kosten kinderopvang en de studiekosten van de kinderen.

Op het moment dat de minstverdienende partner niet kan profiteren van het totaal aan correcties, dan wordt deze vrijlating overgeheveld naar de meestverdienende partner via een verhoging van het voor deze partner vast te stellen nominaal bedrag. De calculator berekent deze overheveling automatisch. De overheveling is niet altijd maximaal, afhankelijk van het inkomen van de meestverdienende partner. Indien er niet volledig kan worden overgeheveld, is dit in de uitdraai met een # aangemerkt. Een wijziging van inkomens kan tot een ander overhevelingsbedrag leiden.

De overheveling binnen het nominale bedrag vindt niet automatisch plaats op het moment dat er sprake is van een paar, geen gemeenschap van goederen en één wel, **één niet** in de regeling.

Indien in deze situatie de partner niet (geheel) kan profiteren van de correctieposten binnen het nominale bedrag en **aantoonbaar**, bijvoorbeeld door (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid of het bereiken van de PGL, niet in staat is om het inkomen te verhogen, kan de schuldenaar hiervoor worden gecompenseerd, **na verkregen** toestemming van de rechter-commissaris. Dit dient handmatig te worden ingevoerd bij "Overige correcties".

Let wel, ook voor deze groep geldt dat na de wijziging van artikel 475d Rv de totale correcties woonlasten en ziektekosten worden meegenomen bij de berekening van de beslagvrije voet. Dit betekent dat voor deze groep (geen gemeenschap van goederen, 1 in de regeling en de partner heeft een inkomen lager dan het berekende vrij te laten bedrag) er een hogere beslagvrije voet wordt berekend dan vóór 1 januari 2016. Een correctie in het nominale bedrag zal waarschijnlijk in minder gevallen nodig blijken.

Bijlage 1

De werking van de Vtlb-Calculator

U kunt de Vtlb-calculator downloaden van <http://www.bureauwsnp.nl> en op uw pc installeren. Op deze site staan ook aanwijzingen voor installatie. Nadat dit gebeurd is kan de software worden gebruikt. Let erop dat er tenminste elk half jaar (medio januari en medio juli) een nieuwe versie komt van de Vtlb-calculator en de plug-in, die van genoemde site kan worden gedownload.

Het gebruiken van de calculator is eenvoudig; het is een kwestie van invullen. Bij twijfelgevallen raadpleegt men het rapport of de helpteksten die via F1 kunnen worden opgeroepen. Voor gevallen die niet in het rapport besproken worden zal een oplossing 'op maat' gemaakt moeten worden. Daarbij kan de berekening volgens de calculator worden gemaakt en vervolgens een 'extra correctie' worden toegepast. Veelal is het verstandig hierover (vooraf) overleg met de rechtbank te voeren.

De Vtlb-calculator kent verschillende tabbladen, hier wordt het tabblad 'schuldenaar' getoond. Afhankelijk van wat men invult worden verdere gegevens gevraagd.

Tabblad Schuldenaar

VTLB Calculator januari 2017

Bestand Beeld Berekening Overzicht normen Help

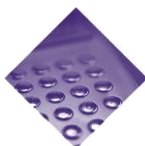
Berekening Datum berekening Geldig van Geldig tot en met Berekeningsversie
28-06-2017-Voorbeeld 1 28-06-2017 01-01-2017 30-06-2017 01-01-2017

Schuldenaar Partner Kinderen Inkomen Inkomen partner Uitgaven Uitgaven partner

Naam schuldenaar Voorbeeld 1
Insolventienummer 16/16/16
Datum toepassing W'snp 06-01-2016
Geboortedatum 02-03-1982 (35)
Opgenomen in inrichting? ja nee
Werk voor minstens 18 uur per week? ja nee
Partner aanwezig ja nee
Gemeenschap van goederen ja nee
Beiden in regeling ja nee

<- Terug Doorgaan ->

Berekenen Invoer opslaan Uitvoer opslaan

Zo ziet het tabblad Inkomen eruit:

YTLB Calculator januari 2017

Bestand Beeld Berekening Overzicht normen Help

Berekening: 28-06-2017- Voorbeeld 1 Datum berekening: 28-06-2017 Geldig van: 01-01-2017 Geldig tot en met: 30-06-2017 Berekeningsversie: 01-01-2017

Schuldenaar Partner Kinderen **Inkomen** Inkomen partner Uitgaven Uitgaven partner

Inkomsten met afzonderlijke uitkering vakantiegeld:			
Loon uit dienstbetrekking	1600 €	Huurtoeslag	0,00 €
Uitkering WW	0,00 €	Zorgtoeslag	0,00 €
Uitkering AOW	0,00 €	Kindgebonden budget	0,00 €
Uitkering ANW	0,00 €	Kinderopvangtoeslag	0,00 €
Uitkering Participatiewet	0,00 €	Tegemoetkoming kinderopvang UWV/gemeente	0,00 €
Uitkering WAO / WIA	0,00 €	Tegemoetkoming studiekosten kinderen	0,00 €
Overige uitkeringen	0,00 €	Partneralimentatie	0,00 €
Overige netto inkomens	0,00 €	Kinderalimentatie	0,00 €
Inkomsten zonder afzonderlijke uitkering vakantiegeld:			
Uitkering ZW	0,00 €	Commerciële onderverhuur	0,00 €
Pensioen	0,00 €	Tegemoetkoming inwonenden	0,00 €
Overige inkomsten uit arbeid	0,00 €		
Tegemoetkoming auto/reiskosten werkgever	0,00 €		
Heffingskortingen	0,00 €		
Belastingteruggaven	0,00 €		
Studiefinanciering ☒ nvt ☐ MBO ☐ WO/HBO	0,00 €		
Overige netto inkomens	0,00 €		

<- Terug Doorgaan ->

Berekenen Invoer opslaan Uitvoer opslaan

Tabblad uitgaven

YTLB Calculator januari 2017

Bestand Beeld Berekening Overzicht normen Help

Berekening: 28-06-2017- Voorbeeld 1 Datum berekening: 28-06-2017 Geldig van: 01-01-2017 Geldig tot en met: 30-06-2017 Berekeningsversie: 01-01-2017

Schuldenaar Partner Kinderen Inkomen Inkomen partner **Uitgaven** Uitgaven partner

Huur	0,00 €	Correctie woonlasten boven correctie 475d Rv?	☒ ja ☐ nee
Hypotheekrente & erfpacht	0,00 €	Noodzaak kinderopvang?	☐ ja ☒ nee
Servicekosten	0,00 €	Totale kinderopvangkosten	0,00 €
WOZ-waarde eigen woning	0,00 €	Noodzaak (privé) auto?	☐ ja ☒ nee
Zorgverzekering:		Aantal km's per jaar	0
Premie zorgverzekering	0,00 €	Andere reiskosten	0,00 €
Afkkoop eigen risico	☐ ja ☒ nee	Correctie alimentatie	0,00 €
Prijs verzorging (eigen bijdrage AWBZ voor personen in inrichting)	0,00 €	Correctie overige	0,00 €
		Toelichting correctie overige	

<- Terug Doorgaan ->

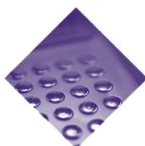
Berekenen Invoer opslaan Uitvoer opslaan

Nadat ook het tabblad uitgaven is ingevuld, kan de berekening worden gemaakt. Die kan er als volgt uit zien (hier deels zichtbaar):

Rapport Berekening VTLB Calculator		
Versie 3.0.1		
Berekeningsversie	01-01-2017	
Berekening uitgevoerd op	28-06-2017	
Naam schuldenaar	Voorbeeld 1	
Naam partner	Voorbeeld 2	
Insolventienummer schuldenaar	16/16/16	
Insolventienummer partner	16/16/17 R	
Datum toepassing WSNP	schuldenaar: 06-01-2016	partner: 06-01-2016
Datum berekening	28-06-2017	
Berekening geldig	van 01-01-2017	tot en met 30-06-2017
Algemene gegevens		
Woonsituatie	Met partner - geen gemeenschap van goederen beiden in regeling zonder kinderen	
Geboortedata	schuldenaar: 02-03-1982	partner: 02-11-1972
Leeftijd(en)	schuldenaar: 35	partner: 44
Kinderen:		
Aantal (inwonende) kinderen	0	
geboortedata:		
- waarvan ouder dan 17, VO - onderbouw	0	
- waarvan ouder dan 17, VO - bovenbouw	0	
- waarvan overigen	0	
Is inkomen partner bekend?	Ja	
Schuldenaar of schuldenaren in een inrichting?	Nee	

Met de knop "invoer opslaan" kunnen de ingevulde gegevens bewaard worden, zodat bij een volgende berekening alleen de gewijzigde gegevens veranderd hoeven te worden om weer een herberekening te maken.

De plug-in die geïmplementeerd kan worden in bestaande bewindvoerderssoftware werkt technisch hetzelfde en geeft bij het invullen van dezelfde gegevens dezelfde uitkomst. De bediening kan er anders uitzien.

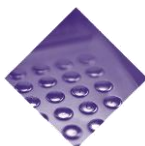
Bijlage 2:

De normbedragen, zoals genoemd in:

Hoofdstuk 3

Participatiewetnormen januari 2018

	Bedrag excl. vakantiegeld	Vakantiegeld	Bedrag incl. vakantiegeld
(echt)paar/gezin	1.346,45	70,87	1.417,32
Alleenstaande (ouder)	942,51	49,61	992,12
(echt)paar, beiden <21, met kinderen	734,62	38,66	773,28
(echt)paar, één <21, met kinderen	1.175,18	61,85	1.237,03
Alleenstaande ouder, <21 jaar	232,66	12,25	244,91
(echt)paar, beiden <21, zonder kinderen	465,33	24,49	489,82
(echt)paar, één <21, zonder kinderen	905,89	47,68	953,57
Alleenstaande, <21 jaar	232,66	12,25	244,91
(echt-)paren beiden >PGL	1.449,17	76,27	1.525,44
(echt-)paren 1 >PGL	1.449,17	76,27	1.525,44
alleenstaande (ouder) >PGL	1.059,71	55,77	1.115,48
alleenstaande (ouder) in een inrichting (inclusief vakantiegeld)	314,13		
normbedrag (echt-)paren in een inrichting (inclusief vakantiegeld)	488,61		

Woonkosten

Woonkosten leiden alleen tot een verhoging van de beslagvrije voet als ze uitkomen boven het drempelbedrag van artikel 17 lid 2 Wet op de huurtoeslag (de normhuur die al is begrepen in de bijstandsnorm): € 208,14.

Servicekosten huur: maximaal € 48,- per maand

Bij all-in huur: Voor de kosten van de nutsvoorzieningen (water en energie) bestaat er een normbedrag voor kamerbewoners van € 2,05 per dag.

Forfaitaire bedrag woonkosten eigen woning: maandbedrag ter hoogte van 0,058% van de WOZ-waarde van de woning.

Kindgebonden budget

Minimale uitgaven kosten onderhoud van het kind om in aanmerking te komen voor kinderbijslag: ten minste € 422,- per kwartaal (€ 140,67 per maand).

Hoofdstuk 4

Maximale bedragen kindgebonden budget (per maand):

1 kind	€ 96,00
2 kinderen	€ 177,41
3 kinderen	€ 201,42
4 kinderen	€ 225,42
5 kinderen	€ 249,42

Voor elk volgend kind komt er € 24,00 per maand bij.

Voor een kind dat 12 jaar of ouder is, maar jonger dan 16 jaar bedraagt de maximale verhoging € 19,67 per maand. Voor een kind dat 16 of 17 jaar is, bedraagt de maximale verhoging € 35,08.

De alleenstaande ouderkop bedraagt € 258,42.

Hoofdstuk 5

Zorgkosten

Eigen risico: € 385,00 per jaar

Minimale eigen bijdrage WMO is afhankelijk van de gemeente waar men woont. In de meeste gemeenten is de minimale bijdrage WMO als volgt:

- voor 2-persoonshuishoudens tot 65 jaar: 0 euro
- voor alle andere huishoudsamenstellingen/leeftijden: 17,60 euro per 4 weken.

Voor andere vormen van zorg (bijvoorbeeld Modulair Pakket Thuis (MPT) of Volledig Pakket Thuis (VPT)) gelden andere eigen bijdragen.

Autokosten

Basiccorrectie auto: € 182,77

Bedrag/km eigen auto: € 0,16

De grens van 4.600 kilometer per jaar is ingegeven door de gedachte dat in de meeste gevallen de auto noodzakelijk is voor het woon-werkverkeer. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat een werknemer 46 werkweken heeft per jaar (52 weken verminderd met zes weken vakantie en vrije dagen).

Studiekosten

Kinderen van 18 jaar en ouder op het voortgezet onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs en het Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs krijgen zelf een basistoelage, eventueel aangevuld met een aanvullende toelage. Voor de aanvullende toelage is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar inkomen van € 34.195,- (inkomen 2015) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens. Deze bedragen gelden voor het schooljaar 2017-2018.

Co-ouderschap en omgangsregeling

Bij beide regelingen wordt uitgegaan van een kostenvergoeding van € 5,- per kind per dag.

Hoofdstuk 6

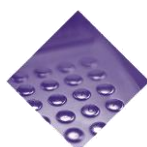
Woonkosten

Als norm voor kostgeld hanteert het NIBUD een bedrag voor kostgangers van € 6,47 per dag (inclusief water en energiekosten). Dit bedrag is verder niet relevant voor het invullen van de calculator. Zie 6.1.1, bladzij 36.

Studiekosten

Leeftijd	Voortgezet onderwijs onderbouw ➤ 18 jaar	Voortgezet onderwijs bovenbouw ➤ 18 jaar
Basistoelage inwonend	€ 113,36	€ 113,66
Basistoelage uitwonend	€ 265,01	€ 265,01
Aanvullende toelage	€ 79,88	€ 87,46

Voor de aanvullende toelage is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar inkomen van € 34.195,- (inkomen 2015) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens. Deze bedragen gelden voor het schooljaar 2017-2018.

Basisbedragen pleegvergoeding per kind 2018

leeftijdscategorie	bedrag per maand	bedrag per dag
0 t/m 8 jaar	€ 543	€ 17,84
9 t/m 11 jaar	€ 549	€ 18,04
12 t/m 15 jaar	€ 598	€ 19,65
16 t/m 17 jaar	€ 660	€ 21,69
18 jaar en ouder	€ 676	€ 22,21

Aanvullende informatie

IB-percentages voor het omrekenen van bruto naar netto bedragen

Deze percentages zijn geschatte percentages inkomstenbelasting zonder rekening te houden met andere heffingskortingen en toeslagen. Om de IB-percentages te kunnen berekenen voor tweeverdieners is ook de werkverdeling nodig. Het percentage bij tweeverdieners is altijd lager dan het percentage van paren waar 1 persoon werkt. Welk percentage het exact moet zijn is afhankelijk van gegevens over de werkverdeling. Onderstaande is dus een schatting.

Bruto inkomen	IB-percentage alleenstaande	IB-percentage paren 1 verdiener	IB-percentage paren 2 verdiener
25.000	22%	21%	< 21%
30.000	30%	29%	< 29%
35.000	36%	37%	< 37%
40.000	45%	43%	< 43%
45.000	51%	44%	< 44%
50.000	55%	49%	< 49%

